

64. — NĂM THỨ HAI

Thứ sáu 15 Septembre 1933

PHONG HOA

16 TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU 7

TRANG

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR
NGUYỄN - TƯỜNG - TẠM

ADMINISTRATEUR
PHẠM - HỮU - NINH

XU

TỰ BIẾT, TỰ CỨU MÌNH

Đọc những bài của Nhất-Linh, Nhị-Linh viết ở đây về « sự sống của dân quê », tôi không khỏi sinh lòng cảm-cảm cho một số đồng anh em mình. Cuộc đời họ thật eo hẹp, khắc-khổ, vô-vị.

Quây-quanh với nhau trong lũy tre xanh, số ruộng thì có han, số người thì càng ngày càng thêm, sự cần dùng chi-phí càng tăng ngang với những vật dụng xưa kia ta chưa biết, nay ở nước người đưa lại, giao-chi-dì còn có những lê-tuc, phiền-phục, bó buộc, người dân quê đã nhanh-hiện thành cẩn-cõi, cẩn-cõi cả về linh-thần và hình-thức.

Nay ta muốn nhà cửa họ phong quang hơn, lối ăn ở họ có vệ-sinh hơn, óc họ sáng suốt, lòng họ rộng rãi, thật không phải một sự dễ, dẫu có nhiều người có trí-thức về làng theo đuổi mục đích đáng khen ấy cũng chưa có thể thành công được. Vì những việc ấy không phải do một nghị-dịnh, hay một điều-lệ nào ban phát ra mà được.

Lối sinh-hoạt có khác, mới tạo nên được quan niệm về cuộc đời khác. — nay họ quanh năm chí tối, với áo bèo, thửa mạ, lo sự ăn mặc không xong, còn bụng dạ đâu mà ngầm riêng đến thân-thể mình, và ước mong một xã-hội tốt đẹp hơn.

Đem những sự mở mang tri-thức, ăn ở cho vệ-sinh chẳng hạn, hoặc cách tổ chức landlemac cho công bằng, hay những chủ nghĩa cao siêu nào nào nữa, mà thuyết cho họ nghe,

mong họ thực hành được, tôi cho cũng là mộng ảo, nếu trước hết, ta không mưu cho sinh kế họ được đổi-dao hơn, mà hơn lên nhiều lắm nữa mới được.

Ở vào tình thế bọn ta ngày nay đối với cuộc tiến hóa trong dân quê, câu « việc kinh-tế phải lo trước việc chính-trị » mới thật là sác-dụng.

Khốn một nỗi mưu sinh như vậy là một việc lâu dài khó khăn. Mưu lấy cho mình, sự đó còn là dễ, đến như mưu sự lợi chung cho quần chúng thật là một sự rất khó, một sự khó mà ta không thể trông mong vào ai ai được, họa chăng chỉ trông mong ở tài giỏi và lòng muốn sống của ta thôi.

Thế thì cần phải có nhiều người tài giỏi, nhận xét lấy hiện tình sinh kế dân quê, biết đủ, thiếu về mặt nào, và biết phương cứu chữa.

Nhưng tài giỏi chưa đủ, những người tài giỏi đó còn phải có công tâm lâm nua, nghĩa là biết khinh thân mình mà lấy sự mưu lợi chung làm nghĩa vụ. Nghiên hận ta mới có thể tự biết mình và tự cứu mình được.

Hoàn cảnh tạo nên người mà người cũng có thể thay hoàn cảnh. Dân quê khỏi lo đói rét, tám-tri thư thái, linh hoạt hơn, thì ta có đem những ý tưởng hay, về đời người nói với họ, họ mới nghe và theo hơn, cuộc cải cách xã-hội mà ta thường mơ ước mới phôi thai được. Khi ấy, kẻ xướng có người họa, những người có trách-nhiệm đưa đường chỉ nẻo có thể tự hào rằng đã đắc đạt những nguyện vọng sâu xa, nhưng chưa từng tỏ, của quốc dân.

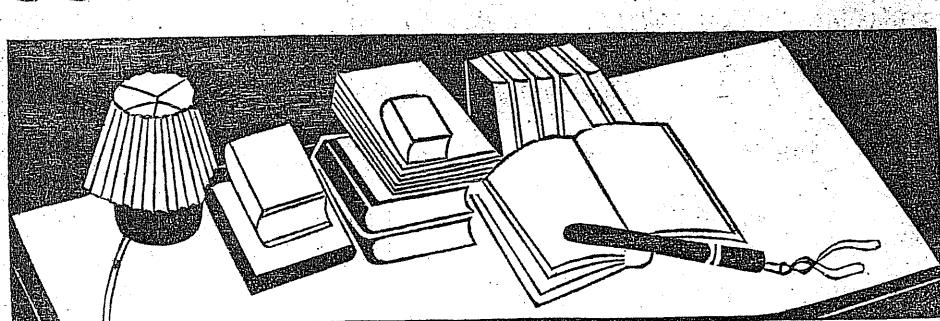
VIỆT-YÊN

THÀNH NHÂN ĐÃ DAY :

— Thưa ngài hết lèm đây à!
— Cái mũi « nhìn thẳng » như vậy là được nhưng cái tai, tôi muốn ông
để « trông nghiêng » thì đẹp hơn!

ĐỌC GIÀ VIỆT

BÚC THƯ NГО

cùng ông Phó hội-trưởng hội Tương-tế và Phó-tế tỉnh Sơn-tây

L.T.S. Cái cảnh hành-kết quá u chường mắt (ăn mày tràn-truồng năm lăn ra đất, hoặc đem râu rỉa những đứa bé mới dẻ để gọi lòng người thương) thật là một cái vết nhơ của xã-hội annam.

Ở một xã-hội văn-minh, không bao giờ có như vậy.

Ở Hanoi, người ta đã cấm ăn mày rong, và có lập nhà riêng để trợ cưu những người khổn khổ. Mong rằng ở các tỉnh và ở các vùng quê sẽ dần dần có những cơ quan từ-thiện để tìm cách trừ cái nạn hành-kết.

Thưa ngài,

Chúng tôi rất lấy làm hân-hạnh đã được đọc qua quyển Điều-lệ của quý hội « Tương-tế và Phó-tế », chúng tôi rất ngợi khen tấm lòng bác-ái của quý-hội đối với đồng bào. Xong le hàng ngày vẫn thấy diễn ra trước mắt chúng tôi biết bao nỗi thương tâm là cái nạn hành-kết càng ngày càng bành trướng mà quý-hội chưa bồ cưu được chút nào. Hàng ngày chúng tôi được mục kích rất nhiều hành-kết cầu bo, cầu bất ở các ngõ hẻm, hang cùng, ở đầu đường sô cho, kẻ thi mù, người lòa, lại còn có người tàn-tật nằm ở trên cái chõng tre một người nữa kéo đi xin rong các phố. Những người bất hạnh này tuy rất e sợ bóng họng xuất ngày những mong được bát cháo, lunge cơm của những nhà từ-thiện nhưng, than ôi ! cơm vẫn chẳng được no lòng, áo không ấm cật, nỗi cực lòng biết than thở cùng ai ? Tối đến thì bạ đâu ngủ đây, tách hàn tàn đầu dài nắng mưa, thi tráh sao khói những nỗi sương hàn mà chẳng sinh ra bệnh nòi, bệnh kia.

Trước những cảnh co cực ấy, tôi yêu cầu quý-hội :

1. — Mua một khu đất thật rộng, xa tinh ly làm nhà ! (nhà lá !) cho những kẻ hành-kết mù, lòa, những người tàng-tật và những người già cả, từ cổ vô thân, không còn ai là thân thích để nương nhờ, di kiêm ăn bằng nghề hành-kết có chỗ ở nhất định.

2. — Trợ cấp hàng ngày cho những người bất hạnh này (thì cái nạn hành-kết tỉnh Đoài mới mong có cơ tiêu diệt được). Vả chăng trong quyền điều-lệ của quý-hội, trang nhí, điều-lệ 11, giòng thứ 19 có nói :

(A)... » Cứu giúp các người già cả, những người bị tàng-tật và những người mắc các bệnh không chữa được nữa...

« Trừ cho mất cảnh hành-kết và bần khô ».

Vậy tôi mong rằng: điều-lệ của quý-hội sẽ đi ngang với việc làm, xin quý-hội đem thi-hành ngay. Vả lại ngài đương giữ một địa-vị rất quan trọng trong hội, xin ngài nghĩ đến tình đồng chung, nghĩa đồng-bảo, tìm cách cấp cưu cho những người bất hạnh này được no cơm, ấm áo, khỏi phải lầm than thì tấm lòng từ-thiện của ngài há chẳng đáng ngợi khen lắm hay sao !

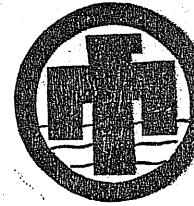
Mong thay !

Phùng-kiến-Sơn
Sơn-tây

Nhà cưới

Phố Hàng Cót (Takou), số 15-A mới mở nhà cho thuê để cưới rất lịch-sự trang trọng, có đủ quả chே, mâm, long, cốc chén bát đĩa và thợ nấu rất khéo; chỗ ngồi ăn tiệc rộng rãi, mắc nhiều quat trần, phòng có dâu lịch-sự bày theo kiểu tân-thời. Giáy nói 871.

tùi nhó...

Xá-tội vong nhân

Người đời giàu tưởng-tượng thật. Hôm rằm tháng bảy, họ trông rõ cửa ngục dưới âm từ từ mở trong bóng tối, thả ra muôn vàn vong-hồn hồn-hở lên cõi trần tìm lấy chút ánh sáng, hưởng lấy ít tự-do cho bõ một năm trời đầy đọa trong những « sà-lim » tối thăm, lạnh-lẽo như cảnh chùa bỏ hoang đồ nát. Họ hình duang rã vong-hồn, sương in mặt, tuyet pha thân, lẩn-quất chung quanh họ, lang thang ở bãi tha-ma, nơi đình miếu, tìm miếng cơm thừa....

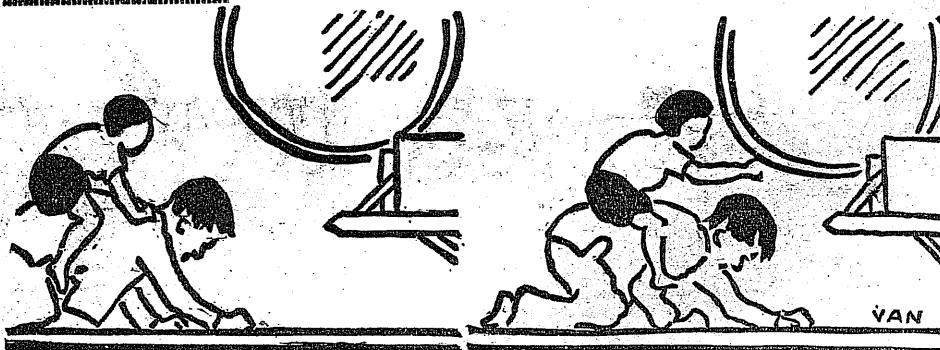
Lòng ham sống của người đời to đến nỗi họ tưởng linh-hồn người khuất còn muốn trở lại đời vô-vi này mà chính họ cho là cõi phù-thể, nơi khô-hải.

Họ không sao vượt ra ngoài thân-thể họ ; đến Tạo-hóa họ cũng tưởng giống họ từ khuôn mặt đến mắt cá, họ khiêm tốn thay ! Cũng chẳng nên trách gì ông Nguyễn-công-Tiêu, ông chỉ theo cái công-lệ ấy. Họ không chịu tiêu-diệt, muốn còn mãi với vạn-vật, tuy đời họ ngắn-ngủi như đời phù-du. Chết đi, họ không thể cho là không con gì nữa được, họ muôn luyến như sông-văn ao-trúc, van đau khổ, vui sướng, vân chín-nhan-quả....

Nhân-đức vẫn được hưởng mãi một hạnh-phúc vô song bền-tây-phường-cực-lạc hay trên trời cao xanh thăm, tác-ác sẽ phải chịu nhục-hình, cưa chân, sê thịt, bỏ vạc dầu.... họ tưởng ông trời khoan-hồng đại-dộ đặt rã dưới ám thư hình phạt nặng và vô nhân-đạo hơn hình phạt mà óc dã-man của họ nghĩ ra để đối-phó với họ trên cõi trần.

Tục truyền Quan-âm bồ-tát hôm rằm tháng bảy xuống thăm địa-ngục, thấy cảnh huống của vong-nhân chịu trọng hình, chạnh mối thương tâm nên lấy lòng từ-bi xin đức Thượng-đế cho họ cái đặc ân mỗi năm được một ngày tự-do cũng như ông Ngưu bà Ngưu kia,

Tranh dù thí số 93

Anh — Nhong ! nhong !
Em — Ếp ! ếp !

Em — Ếp ! ếp !

Người làm nhà nên biết rằng:
CHỈ Ở 42, Rue de Takou MỚI CÓ

KIẾN-TRÚC-SU'
ARCHITECTES DIPLOMÉS

Chuyên môn vẽ Kiều-nhà.

...đến lón

Ông Nguyễn-văn-Vinh, ông Sơn-xuân-Hoan... và Gia-Cát.

Ngày xưa, đời Tam-quốc, bộ ba Lưu-Bí, Quan-Công và Trương-Phi ba lần đến lều tranh của Khổng-Minh để mời ra giúp nước Lần thứ ba, Khổng-Minh thức giấc, ngáp mà nhận lời.

Ngày nay, đời Tam-kỳ, chính phủ ba lần vời ông Nguyễn-văn-Vinh đến ban thưởng bắc-dầu bội-tinh, ba lần ông Vinh mỉm cười từ chối.

Khổng-Minh khi xưa biết quá khứ vi lai, liệu the không ra không xong — mà cũng không ai nói đến tên nữa — dành hơn hở mà ra vậy.

Giờ ông Vinh giỏi nghè trống-số, chắc cũng có đoán sao đây, nên chỉ ông mới vô duyên với mầu băng đỏ, nên ông dành... nhăn nhó mà từ vậy.

Như rứa thì thà dành không biết gì về lý-số như ông Sơn-xuân-Hoan, một lần chính phủ cho bắc-dầu bội-tinh là một lần... nhân ngay. Ông Sơn-xuân-Hoan hơn Khổng Minh và ông Vinh o chô đó.

Hay là cũng tại số ông Hoan phải đeo trước ngực mầu băng đỏ? Không phải. Ông cũng muốn bắt chước ông Vinh từ chối, xong ông lo nếu ông từ, mầu băng đỏ không trở lại với ông lần thứ hai. Ông Hoan nghĩ đã chín lăm.

Tù ông Linh-Nhân đến ông Đỗ-Văn

— Ông! Sao lại ví ông Đỗ-Văn với ông Linh-Nhân? Ông Đỗ-Văn có vẻ mai mèo béo phì dẫu sao.

— Ông không có cấp mặt mèo, nhì không có công danh, cách như ông Linh-Nhân là cao tinh dobré là của con lử... — quen qua Fontaine.

Gần đây, ông Ngày-Đêm bị cách chức, ông Đỗ-Văn, chủ hiệt Nhật-Tan, vội-vội vàng-vàng hiển ngay ông Đề món phi tấp (trứng ưng) như sau:

« Thế là ông Đề nhà Băng lại hoàn ông Đề nhà Băng rồi. »

Ông Nguyễn-Đê ngày nay tất cũng có cái tâm sự như cụ Nguyễn-Du lúc Lê-mat ngâm câu:

....Lầu xanh lại bỏ ra phờ-phờ lầu xanh....»

Ông quân tử họ Đỗ đá người đã quy hán lầy làm mát lòng, hả dạ. Chắc lúc đó, ông nghĩ đến hồi năm nào, quan Toàn quyền Varenne sang, ông cũng ngẫu nhiên mà về, ngẫu nhiên mà hô-hào cõi-dông... Tôi vẫn-tưởng rồi ông còn ngẫu nhiên ở lại, ở lại mãi ai ngờ ông Đỗ-Văn đi tây, ngẫu nhiên

về, lại hoàn ông Đỗ-Văn đi tây...

Lúc đó, không biết ông có tâm sự gì mà ông ngâm câu gì, nhưng hẳn là tâm sự một người yêu nước yêu non, và hẳn là ngâm câu quốc hồn, quốc túy... TÚ-LY

Bàn ngang

Làm quân-lữ phuơng Đông thật là khó, khó hơn làm bậc vỹ-nhân ở Tây phuơng nhiều.

Ở Tây phuơng, muốn làm vỹ-nhân chỉ cần có biết nghĩ; chư thành người quân-lữ không cần đến điều nhỏ nhất ấy, cần theo sao cho đúng khuôn sáo của cõi-nhân: thế mới khó.

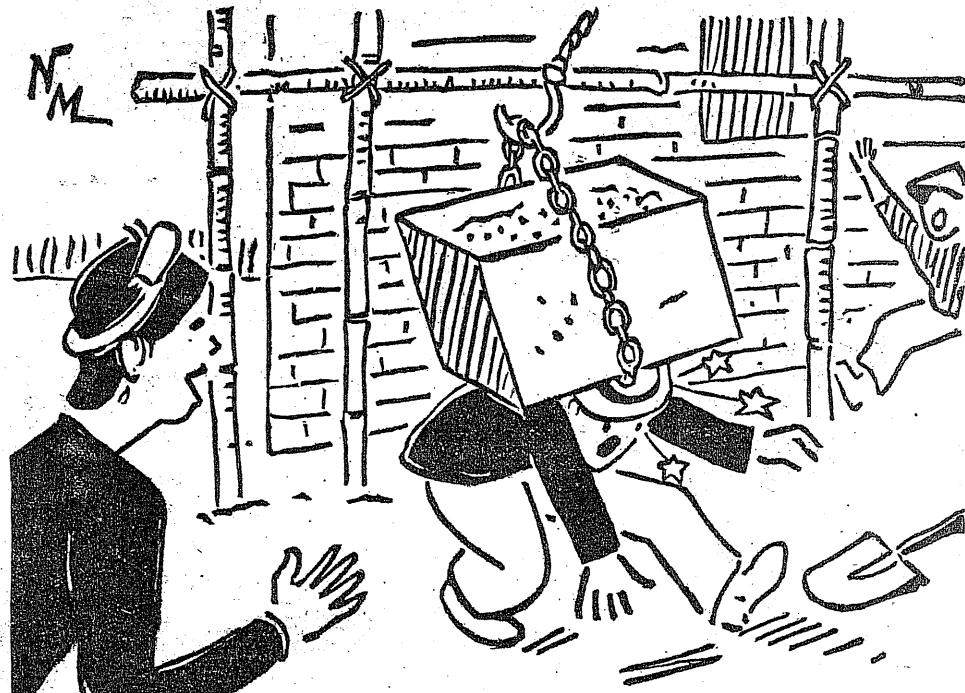
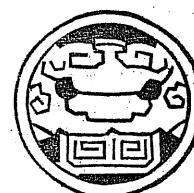
Đạo nho dạy rằng: phàm việc gì cũng phai thận trọng lấy con đường thẳng-thắn, ghét những điều gì cong-cueo, dẫu từ ăn uống lề thường cũng vậy.

Họ mang lên cho ta ăn miếng thịt kho, ta phải nhìn kỹ xem có vuông, tròn, bồ dục hay méo-mó. Miếng thịt vuông, rất nên ăn, vì đó là miếng thịt của người quân-lữ, cõi-nhân dạy thế; tròn, bồ dục cũng tạm được, nếu ta đòi quá; còn đến miếng thịt méo-mó không ra hình gì, nếu ta ăn vào, đau ta lòng thẳng hơn người, chỉ là một anh tiêu-nhân: coi đó là tội muộn làm quân-lữ phai biết kỹ mà học.

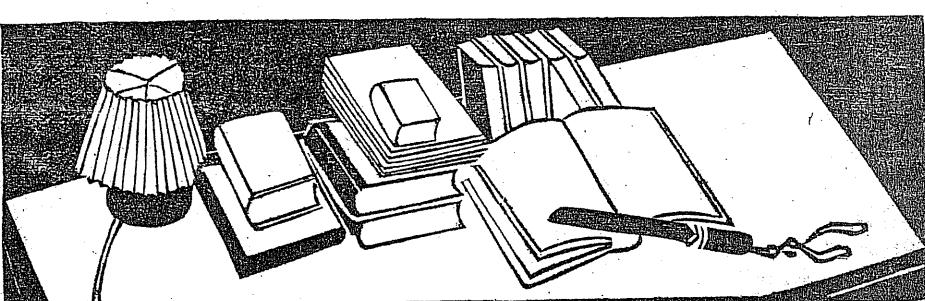
Đi đường ta cũng phải trọn con đường quân-lữ mà đi: dẫu đi mất một ngày trời mới đến nơi, ta cũng phải điền linh mà đi, chư ta không được tim con đường lắt đi mất độ nửa giờ. Thi-du như ta ở Hanoi sang Gia-lâm mà cho có con đường quan-lữ từ Hanoi, theo giải sông Hồng-hà lên Lao-kay, qua Văn-nam, Tứ-xuyên... rồi trở về Quảng-lây, Lạng-sơn... Gia-lâm, ta cũng phải du-lịch hết nước Tàu, ta không được đáp thuyền nan qua sông: như vậy mới là hành-vi người quân-lữ.

Não ai là người ăn miếng thịt to mà vuông, đi con đường lớn mà thẳng, các ông không cần nghĩ-ngợi suy-xét gì cả... vì các ông là người quân-lữ rồi.

TÚ-LY

Mẹ — Thôi chết rồi! hỏng mắt cái mū mới mua rồi.. khổ quá!

THƠ MỚI

CÙNG TÌNH NUÔNG

Tôi thích lúc chơi dồi cao, núi hiểm,
Cùng tình nuông tìm khe thăm hang

Tôi thích lúc thản-thو trong đồng
rộ ng,

Cùng tình nuông di lồng thửng, cầm
tay.

Sánh vai ngồi kè lề truyện tam đầu,

Nhin trời, nhìn đất, nhìn cỏ, nhìn cây;

Hay, cảnh rừng thông gió qua rào-rạt,

Lúc nghe chim kêu, khi nghe gió thổi.

Hay, bên giòng suối, nước trong, cảnh
mát,

Bỗng xa xa, phía chân trời mây nổi,

Chúng tôi cùng nhau cắt tiếng cùng
ca,

Nắng nhìn xem như có vẻ ngai-ngùng,

Tiếng ca theo làn gió vắng đưa xa...
« Nay ai hời! Có yêu nhau chẳng tá? »

Chỉ cho tôi rồi sẽ nói ngập-ngừng:
« Trời đang đẹp bỗng mây che! Anh
hời! »

Tôi thích lúc trên sông, thuyền một lá,

Tôi thích lúc trong vườ-n, ngày xuân

Cùng tình nuông chờ trăng mọc bơi

tới,

Dưới bóng trăng thanh, mặt nước

Cùng tình nuông vờ-vẫn dạo bên hoa.

phẳng lì,

— Hoa dồi người cũng kém vẻ mặn

mặt?

Mái cheo động làm rung rinh sóng

Glò xuân thời mùi hương đưa ngào-

gon.

ngat....

Nắng dẹp qua, tưa dóa hoa mòn-

Nhin đôi bướm lượn bên nhau san-sát,

mòn!

Nắng mềm cười rồi sẽ hỏi tôi rằng :

Trước kia cảnh như súc động can

« Cái dồi bướm kia có sướng hay

trường,

không? »

Nắng kẽ tai sênhu, giọng yêu thương:

Tôi đưa mắt nhìn nắng, cười chàng

« Anh oi! đời ngắn, yêu nhau cho

nói

chóng! »

NGUYỄN-VĂN-KIỀN

Anh — Ôi giờ ôi!
Anh — Sao mày không bảo tao?
Em — Thưa anh, em đã ép mái mà
nó không chịu tránh!

Bắt đầu từ 15 Septembre 1933 Nam-Ký Thư-Viên sẽ mở cửa để công-chứng

mượn sách. Số sách hiện trữ tại Thư-viên có tới hơn 4.000 cuốn sách chủ p. háp.
Năm thư-nhất chúng tôi đã định lò cho dù một vạn quyển sách chử Pháp và 5.000 quyển sách Đuô-vân, mỗi năm sẽ tăng lên một vạn quyển nữa.

GIA TIỀN ĐỌC SÁCH
1 Năm... 10.00 6 Tháng... 5.00 3 Tháng... 2.50 1 Tháng... 1.00
NAM-KÝ THƯ-QUÁN kinh-cáo 17, B^e Francis-Carter Hanoi,
Telephone 882.

Đã in xong Catalogue B-1933-1934, phần Quốc-văn

Kiểu nhà lối tối-tan

Về kiểu nhà theo luật vé-sina thành-phố Hanoi trong 18 năm nay. — Bản-sô đã vẽ được 225 cái kiểu nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh, vậy trước khi các ngài dự định làm nhà, xin kính mời các ngài莅 Hanoi xem dù 225 cái kiểu đã vẽ ấy thì các ngài sẽ được vừa ý và sẽ có ngôi nhà xinh đẹp hơn hết. — Tính giá rất cao để ta các ngài có long tin yêu nghe về của Bản-sô trong 18 năm nay.

NHUẬN-ỐC
TOUT POUR ARCHITECTURE
168, Rue Le-Joi, — Hanoi
— (Giai-truong-The-Duc) —

AH TÌNH . . . !

Một buổi chiều mùa hè...
Bên con đường Cồ-ngr,
Vân và Lan, hai người lặng
yên ngồi trên bãi bờ.

Về phía xa, mặt trời đã lặn sau
đám cây den, một vùng trời đỏ ối,
rực-rỡ chiếu xuống mặt hồ phảng
lặng như tấm gương. Gió im, rặng
cây ven hồ rủ lá trên đám bèo khô
bèo. Cảnh vật thực là yên lặng, buồn
bã...

Bỗng nhiên Lan vịn vào Vân, dịu
dàng âu-yếm hỏi:

— Anh Vân, anh nghĩ gì thế?
Vân từ-từ quay lại, bỏ roi chiếc
lá cầm trên tay, thầm-tho đáp lại:

— Không, anh nghĩ gì đâu...
Rồi hai người lại lặng yên, Lan
buồn rầu, cúi đầu lấy tay rút cỏ, còn
Vân lại theo đuôi cái ý nghĩ mờ
máng ban nãy...

Cũng như cái cảnh này, cũng em
Lan yêu mến ngồi bêu cạnh — dã
bao nhiêu lần như thế — mà sao hôm
nay, tự nhiên Vân thấy lạnh-lùng,
buồn-bã... Cứ mọi khi, trông thấy
bóng Lan từ-dâng xa lại là Vân hồi
hộp, mừng-rõ, nghẹn ngào không
nói nên lời... Chàng tiến đến cầm
tay Lan mà trong lòng vui sướng tê
mê, bâng-khuâng như trong giấc
mộng... Rồi hai người dắt tay nhau
lững-thững đi ven hồ, Lan thì luôn
miệng cười nói, còn chàng chỉ lặng
yên mà nhìn Lan, lặng yên dè nghe
cái tiếng trong trẻo dịu-dàng của
Lan, lặng yên dè hưởng hết cái thú
ém-dềm của ái-tình...

Chàng và Lan yêu nhau, cứ yêu
nhau thực đắm thắm, nồng-nàn,
tưởng không bao giờ phai nhạt được.
Vắng Lan, cảnh vật đối với chàng
đều ám-dạm, buồn rầu... Chàng lúc
nào cũng to-tưởng đến Lan, hình
ảnh cô con gái ngày thơ, thùy-mị
như Lan lúc nào cũng phảng-phất
mơ-màng trước mặt. Chàng yêu Lan
mà Lan cũng yêu chàng, nhưng ngay
từ buổi gặp Lan lần đầu trở đi đều
là những ngày êm-dềm, vui-thú.

Thế rồi, một đêm kia, Lan âu-yếm
ngả đầu vào lòng chàng. Những phút
thần tiên của ái-tình! Trong lúc ấy,
chàng-tưởng dã hưởng được hết cái
đắm-thắm của tình yêu-mến, chàng
và Lan yêu nhau, đắm đuối, say
mê — giấc mộng say sưa tưởng
không bao giờ hết.

Nhưng mà, từ đêm ấy, một cái lạnh
lẽo như bao phủ lấy lòng chàng...

Những lúc gần Lan, chàng cố hết
sức tìm lấy cái cảm-động, vui mừng
xưa mà không được... Chàng không
thấy mong đợi, không thấy hồi hộp
như trước nữa... Cầm tay Lan, chàng
không thấy như trước kia, vui
sướng, tê-mê, chàng không thấy
cảm-động... Đứng bên Lan như
đứng bên một người bạn hững-hờ, cái
tiếng trong và dịu-dàng của Lan mà
trước kia chàng vẫn lặng yên nghe
vang động trong lòng chàng, bây giờ
như tiếng ai xa xôi, tận đầu đầu...

Còn Lan đối với chàng như lại yêu
đương hơn, cái tình Lan yêu chàng
như thêm đắm-thắm, mạnh-mẽ. Nhiều
khi, trong lúc chàng nói, Lan lặng yên
nhìn chàng, như muốn thu hết dáng
diệu chàng vào trong trí nhớ... rồi
Lan bỗng nhiên giơ hai tay quẳng
chặt vào cổ chàng... Trong cái vòng
tay chặt chẽ ấy, trong đôi con mắt
Lan lúc nhìn chàng, chàng thấy bao
nhiều cái yêu-mến, bao nhiêu cái
đắm-thắm, bao nhiêu cái hy-sinh,
khiến chàng tự nhiên lo sợ... Chàng
từ-từ gõ tay Lan ra, mà Lan từ-từ
giữ lại, rồi buông chàng ra như có
ý tiếc, thương... Nhưng gõ tay Lan
ra rồi, đối với Lan, chàng lại thấy
xa-xôi, hững hờ, lạnh-dạm...

... Chiều hôm, cái cảnh vật yên
lặng, buồn-bã làm cho chàng thêm
chán nản, lạnh-lẽo... Chàng vẫn biết

Lan yêu chàng, cái tình cảnh của
Lan đối với chàng vẫn đắm-thắm,
mặn-mà như cũ, mà cái lòng yêu
Lan chàng tự thấy mỗi một ngày một
nhạt dần.

Cái lạnh-dạm ấy đến cùng với cái
lòng khinh-bỉ, khinh-bỉ Lan, đêm
ấy đã đem thân hiến cho chàng.
Không biết tại sao chàng lại nghĩ?

« Nếu Lan đã có thể dẽ dãi với ta
như thế, chắc đối với người khác, Lan
cũng có thể dẽ-dãi như thế được. »

Chàng vẫn biết cái ý nghĩ ấy là
vô lý, ích-kỷ — nhưng cái ý-nghĩ ấy
thỉnh-thoảng lại thoảng qua óc
chàng, chàng muôn xua đuổi cũng
không được. Chàng tự nhủ lòng:
Lan có yêu ta, mà Lan có biết ta yêu
Lan mới đem thân cho ta chứ. Chàng
nói thế nhưng lại tự thấy nhời nói
ấy không đủ làm cho chàng tin chút
nào cả. Rồi tự nhiên cái ý khinh Lan
lại sôi nổi trong lòng chàng.

— Anh Vân, anh nghĩ gì thế?

Câu hỏi thứ hai của Lan làm cho
chàng giật mình... Chàng quay lại,
thấy Lan âu-yếm nhìn chàng.

— Anh vẫn, hôm nay em muốn
nói với anh một câu truyền quan
trọng, có can-he đến ái-tình của anh
và của em, đến cả một đời em...

Chàng lạnh-lùng đáp: cứ nói đi...

Lan nhìn chàng, lặng yên một lúc
rồi ngập-ngừng:

— Anh a, em có lẽ sắp phải xa

anh, từ biệt anh mãi-mãi. Mẹ em
bắt em phải... lấy chồng... Em vẫn
giáu anh cái tin ấy, không muốn
nói với anh, sợ anh buồn...

Rồi Lan nhìn chàng, dõi con mắt
trong như hổ-han, đắm-đuối vô
cùng. Thấy chàng yên-lặng không
nói gì, Lan như không giữ nổi được
nỗi đau đớn, gục đầu vào vai chàng
khóc nức-nở.

Chàng thấy Lan khóc, cố tìm lấy
những cái cảm-động, thương mến
xưa... lạnh-dạm, hững-hờ, chàng
thấy làm cho chàng tự then, kiềm
lời an-ủi:

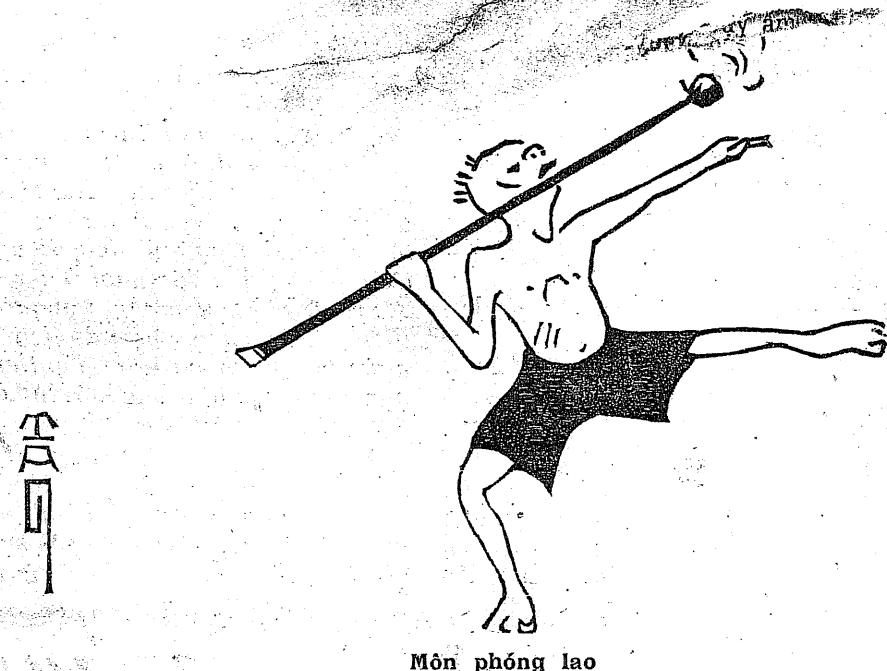
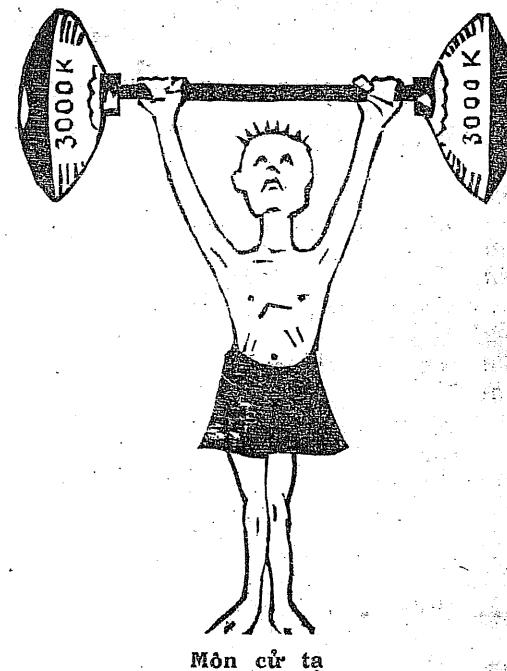
— Anh vẫn biết có ngày nay mà.
Anh vẫn biết cái ái-tình dối ta không
được lâu bền... Thời, em Lan ya,
em đứng buồn-bã, em cứ vui di mà
bước chân về nhà chồng... Đôi ta
không lấy được nhau, nhưng lúc nào
em cũng cứ thương nhớ đến anh
là được rồi...

Những lời an-ủi ấy chàng biết là
những lời nhạt-nhẽo, vô vị. Chàng
cố nói những câu ấy bằng một cái
giọng thương, buồn — nhưng những
câu ấy vẫn lạnh-dạm, tự-nhiên.

Đến lúc Lan từ giã chàng đứng
dậy đi, chàng nhìn theo bóng Lan
rồi cúi đầu yên-lặng vì chàng tư
thấy cái giả-dối trong lòng chàng...

VIỆT

DIỄN-KINH VIỆT-NAM

THUỐC ĐIỀU-KINH THẦN-HIỆU

Dân bà kinh nguyệt không đều, sinh
ra dữr đầu, đau mắt, đau bụng,
đau lưng, không sinh đẻ... Chỉ
dùng 3, 4 hộp DƯƠNG-HỒNG ĐAN
của THỌ-DÂN Y-QUÂN, sẽ khỏi các
chứng, vì thuốc ấy điều kinh, bồ
huyết, rất lợi cho sự-sinh-dục. Ai dùng
rồi cũng phục là hay.

Mỗi hộp 1\$20

Ở xa thêm tiền trước. Thu và mandat
xin gửi cho ông:

PHẠM-QUẾ-LÂM
54, Phố Sinh-tử — Hanoi

TRƯỜNG ĐÔNG-KHÁNH

dọn lại

26, Nguyễn-Trãi và 24, Phạm-Phú-Thú
(Trước bến cảng Hàng Da)

Có đủ các lớp từ C. Enfantin đến 4e Année

Học-phí năm nay mỗi lớp giảm 0\$50

Có bài in sẵn, học-sinh đỡ tiền mua sách

1e Cycle primaire : 1er Septembre
Ngày khai-trường { 2e Cycle primaire supérieur :
15 Septembre

Pour paraître le 15 Septembre

REVUE DE L'ENSEIGNEMENT
primaire et primaire supérieur
franco-indigène

sous la direction et avec la
collaboration de Professeurs
Licenciés et Bacheliers

Abonnement annuel : 1\$00

Le numéro : 0\$05

Spécimen sur demande à
NGUYỄN-LÝ-ĐỨC

24, Bd Amiral Courbet, Hanoi

JOSEPH TRẦN - ĐÌNH - TRÚC

Luật-khoa Cử-nhân, Đại Học
đường Paris. Cố-vấn pháp-luật

Số 5, Hàng Da cũ, Rue des Cuirs
(cạnh bến cảng Hàng Da, Hanoi)

Việc kiện-tụng. Làm
đơn, hợp đồng, văn
tự. Đòi nợ. Mua bán
nhà đất v.v...

Lệ hỏi pháp-luật : mỗi lượt
một đồng

...từ' cao đến thấp...

PHONG-HOA MỚI

Mách giúp cụ Hi-Dinh
Trung-Bắc có cụ Hi-Dinh,
Hai đàm nhạt đà, nhạt tanh, nhạt
nồng...

Đoán chừng biết có phải không,
Cụ không xơi muối nén lòng cụ ươn;
Này, tôi mách giúp làm ơn:
Thứ ra tắm bể Đồ-sơn xem nào.
Khỏa thân, đón ngọt tân trào,
Đè chõ nước mặn thâm vào thịt, da.
Họa chẳng cụ sẽ đậm-dà,
Viết văn hi-hước Thích-ca phải cười!

TÚ-MÔ

lại những cây cồ thụ và những súc vật lợ bà nuôi.

Con gà ba chân không mất, vậy chắc là cô Minh không đem nó đi: đó là một tin đáng mừng.

Giác mộng kinh tế.

Ông Tùng-Viên, chủ nhiệm báo Kinh-tế ở Nam-định, hôm thứ sáu vừa rồi, sau khi đọc lại báo Kinh-tế thiú-thiu, một giấc nồng... ông đương mơ mơ,

màng màng, mê thấy báo Kinh-tế chửa Đồng Phuong được khỏi nạn kinh-tế, mê thấy thiên-hạ kéo đến hoan nghênh chật cả thành phố Nam-định.... bỗng dật mình tỉnh dậy, ví tiền văng ra ngoài túi áo, kiểm soát lại, thiếu mất một tờ giấy 20\$00, ông Tùng-Viên chắc không khỏi chạnh lòng về kinh tế, ngâm câu:

Giác ngủ trưa khéo bồi hồi,
Bừng con mắt dậy, ôi thôi mất tiền!

TÚ-LÝ

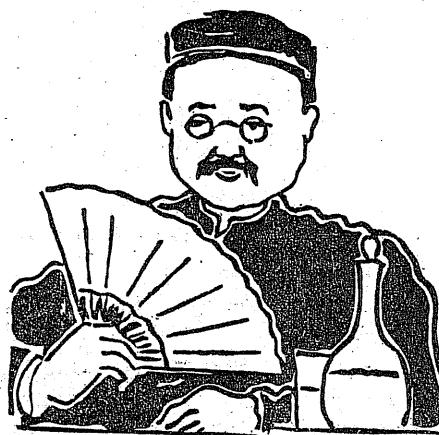

MỘT SỰ KHÔNG NGỜ

NGƯỜI ANNAM NÓI TRUYỀN

Hôm mồng 2 tháng 9 năm 1933 sau khi Thiên-Chúa giáng sinh là ngày ông Nguyễn-trọng-Thuật đăng-dàn diễn-thuyết về xã-hội tâm giáo ở Hội Trí-tri.

Ông Nguyễn-trọng-Thuật ý hẳn không tra xuất điện!

Lời diễn-thuyết! Hầy còn nhớ hôm nay cuộc diễn-thuyết huyền-náo của bà So-Quảng Lê-Dư và cách xử trí vụng-về của hội. Nhưng cũng liều! chả nhẽ lại mất một dịp biêt cái giây liên-lạc buộc người Annam với xã-hội tâm-giáo.

8 giờ... người di nghe đã tè-tựu đủ mặt: hôm bà Lê-Dư diễn-thuyết đóng và ồn-ao như vỡ chợ, hôm nay vắng và im-lặng như sân quần phụ-nữ.

Tiến-bộ hay thoái bộ? Muốn cho thế nào, cũng phải cả.

Ông Ngô-vi-Liễn giới thiệu.

8 giờ 5, 8 giờ 10... Thính-giả đương ở trong bầu không-khi lạnh-lùng, ông huyện địa-dư Ngô-vi-Liễn; cổ lẩy dang bẹ-vé để che vê ngực-nghịu, từ từ ngồi xuống... Cái gì cũng có vẻ uể-oải, từ thính giả ngồi thử trên ghế đèn cái quạt mây mệt-nhọc quay.

Ông Liễn không ngưng mắt lén nhìn thính-giả, hai mắt đỏ dần vào hai tờ giấy con ông cầm ở tay, cái giọng run-run đọc từng chữ...

— Hô-giáo... «dạy... lắn nhau...»

Mấy ngón tay ông đương mân-mẽ

ở má phải, đến đây đổi chỗ, quay sang về râu bên má trái, hình như hai cái má bánh đúc của ông có quan hệ mật thiết với vấn đề hổ-giáo.

— Ông Nguyễn-trọng-Thuật... quả đưa dỗ... lời văn trào phúng.

Rồi ông đứng dậy. Nghe thấy tiếng vỗ tay, tôi giật mình đoán ông nói dã hết.

Ông Nguyễn-trọng-Thuật đăng-dàn.

Một người cao lớn, mập-mạp, bộ râu mép in trên khuôn mặt tròn và đen, ngồi ở hàng ghế đầu, vén tay áo đứng giây. Bụng bao dà: ông Chánh-tông quê này đến đây làm gì?

Ông Chánh-tông quê ấy là diễn-giả Nguyễn-trọng-Thuật.

— Thưa các ngài...

Ông Nguyễn-trọng-Thuật ngưng đầu lén nhìn thính-giả, vén tay áo, cúi đầu xuống, vén tay áo...

— ...mắt thì giò... xã-hội giáo...

xã-hội tâm-giáo... phần thứ nhất... Giồng đặc, ông Thuật đọc, dần từng tiếng, thỉnh-thoảng đèn chõ diễn-giả cho là hay, giọng diễn-giả dội ra rèn-rẽ như giọng thơ, phú... Những lúc ấy diễn-giả lại phe-phẩy cái quạt nan đẽ lấy dịp: annam thật.

— Tin ngưỡng... thiêng-liêng... thượng-dế... Dieu... (đọc: Đì-ô).

Nhin dãy thính-giả,...dùi ông Liễn địa-dư theo với giọng rèn-rẽ của diễn-giả, rung, rung như tương đắc với tri-âm. Hướng ứng với cái dùi rung của ông Liễn, bộ râu bạc của một cụ nho đạo-mạo gật-gù theo một điệu nhạc vô hình với mấy ngón tay ông Nguyễn-công-Tiểu đánh dịp trên chiếc quần tây vàng...

Trên đầu, quạt mây kieu-kit quay...

Ngồi gần ông Liễn, một ông đeo kính trắng, đầu từ từ gấp xuống cổ, như trầm tư mặc tưống... nghiêm-ngâm những thâm ý của những câu chữ rõ đặc của ông Nguyễn-trọng-Thuật vẫn hô to mình là annam đặc. Người ngồi cạnh thích cảnh tay vào nách, nhà tư-tưởng kia giật mình hất

Té ra ông Nguyễn-trọng-Thuật người Annam biết nói cả tiếng tay!

mạnh dẫu ra dằng sau, như... sức tinh giác mộng triết lý sâu-xa.

Mấy cậu học-trò há hốc mồm, mắt nhìn vào không trung, ngo-ngác như hồn phách bị diễn-giả thu mắt cả. Chỉ có người gác đứng ngoài, lắng tai nghe, ra dáng phục lầm.

— Công-sích-si-siêng.. mè-dòng ba-tec-nèn...nhà tồ...

Mấy cậu học-trò như tinh mè, mỉm cười, ra dáng hiếu thấu...

— ...Yêu tình... yêu tiền...

Thính-giả ngo-ngác nhìn nhau, phục tài diễn-giả đã tìm thấy (một mình) cái giây liên-lạc nối mấy chữ lồng mặn đó với xã-hội tâm-giáo, anh-hùng...nước...

Bản đến sự thờ phượng những dũng anh-hùng cứu nước, diễn-giả lại sực nhớ đến cốc nước lâ giải khát: cho hay nghĩ đến nước bao giờ cũng có lợi.

— ...Nhất chí...kỷ niệm...tiền tiêu ngày... cần ích cho xã-hội...

Vỗ tay. Diễn-giả đứng dậy... Vỗ tay...

Thính-giả, hồn-hở đứng dậy... thoát nạm...

TÚ-LÝ

Cô Minh mất tích.

Cô Minh, con nuôi Bà Bé Tí, mới ho hớ 23 cái xuân-xanh, đã vội quên ơn dưỡng-dục, trốn đi và đem theo một chuỗi hạt ngự đáng giá hai trăm đồng.

Không biết cô có đem theo đồ vật gì quý nữa không: bà Bé Tí còn kiểm soát

Vi một sự trong lúc ban đầu phát-hành ngay rượu 35° ở Hanoi, Hadong, nhiều người chưa được vừa ý, Bản Công-Ty thực lấy làm ân-hận, nên đã hết sức chân-chính tất cả các phương-diện cho thật hoản-bị để đền lòng quốc-dân kỳ-vọng vào BẮC-KỲ NAM-TỦU. Sau khi xin lỗi các nhà tiêu-thụ, Bản Công-Ty lấy làm vui mừng, hân-hạnh, loan-báo để anh, em đồng-bảo biết rằng: MỘT THỨ RƯỢU MỚI, RƯỢU 40 PHẦN, của Bắc-Kỳ Nam-Ty (Văn-Điển) đã ra đời đã có hán gần khắp các nơi.

Rượu mới cất này đã ngon lại thơm, được rất nhiều thính-giả khen rằng: rượu thực hợp giọng với người minh, vì nấu toàn bằng gạo nếp với men thuốc bắc, vậy mong quốc-dân săn lòng chiểu-cố.

BẮC-KỲ NAM-TỦU CÔNG-TY
(Văn-Điển Hadong)

Kinh-cáo

Truyện-ngắn

LỜI THỀ

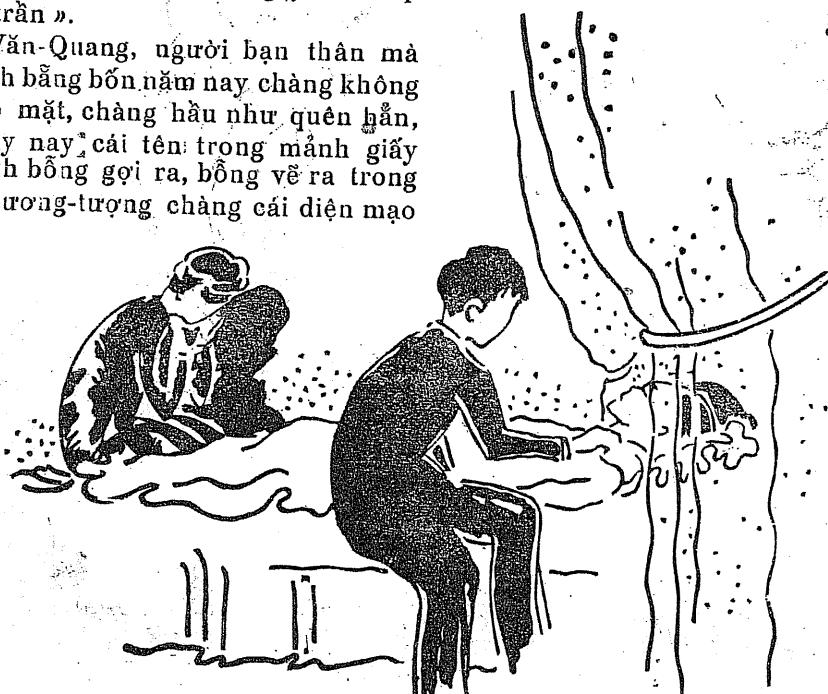
Của Khái-Hung

T rong-Thanh thấy trong lòng bối-rối, khi chuyến xe lửa tối dừng lại ở ga Gia-lâm. Chỉ còn chừng nửa giờ nữa là chàng sẽ gặp mặt bạn, mà có lẽ gặp lần này là lần cuối cùng.

Vợ vẫn, tay chàng rờ đến túi lấy ra bức điện-tín giấy xanh, đọc lại : « Anh về ngay, tôi sắp từ trần. Văn-Quang số nhà 21... phố X.. »

Từ lúc nhận được tin chẳng lành của bạn, Thanh bước chân ở Hải-phòng ra đi, chàng đọc di đọc lại câu điện văn đã tới mấy chục lần. Đến nỗi nhầm mắt ngồi tưởng-tưởng, chàng cũng thấy hàng chữ hiện ra trước mắt : « Anh về ngay, tôi sắp từ trần ».

Văn-Quang, người bạn thân mà cách bắng bốn năm nay chàng không gặp mặt, chàng hầu như quên hẳn, ngày nay cái tên trong mảnh giấy xanh bỗng gợi ra, bỗng vể ra trong trí tưởng-tưởng chàng cái diện mạo

rất rõ ràng như bức ảnh truyền-thần phóng đại. bỗng ôn lại trong ký ức chàng rất là phân minh những cùi chỉ, những ngôn ngữ, những sự hành-vi của một người bạn đã cùng chàng trong buổi thanh-xuân theo đuổi một lý-tưởng, một chí hướng.

Thanh lại gấp bức điện-tín, bỏ túi, ngồi mủm mỉm cười. Vì chàng vừa nhớ lại những câu truyện xảy ra trong thời-kỳ tòng-học khi xưa, những câu truyện lý-thú, âu-yếm của đôi bạn thân, của cặp tri-kỷ mà anh em trong trường thường gọi dùa là cặp vợ chồng đực.

Thực vậy, hai người yêu nhau đến nỗi trong vòng mười năm trôi không rời nhau nửa bước. Khi ở trường Buổi thi cùng là lưu học-sinh, khi hai người thi vào Cao-đẳng cũng lại bàn bạc với nhau để vào học cùng một trường Su-Phạm. Mặc dù điều này, anh em bạn học càng lấy làm lạ, là từ các kỳ thi lên lớp cho chí kỳ thi ra, lần lượt hai bạn chiếm thứ nhất, thứ nhì. Có người đã nói bông :

« Anh Thanh và anh Quang thực là đôi chim liền cánh, liền cánh cả đến cái tên trên bảng bao giờ cũng song-song đi đôi với nhau, không để tên ai chen vào giữa ».

Rồi khi hai người tốt nghiệp ở trường ra, đều được bồ giáo-học ở trường Bảo-hộ. Anh em bạn học cười, nói dùa rằng đó không phải là một sự ngẫu nhiên mà chính là một sự khéo giàn xếp của Tao-hoa đối với cặp tri-kỷ hiếm có ở đời.

Cố nhiên là hai người thuê nhà cùng ở với nhau.

Nhưng sang năm sau, anh em

trong giáo-giới bỗng dồn dây lên cái tin Thanh và Quang cự tuyệt nhau, « ly-dị » nhau, vì họ thấy Thanh làm giấy xin dời ra Hải-phòng. Sau mươi năm soán-sít lấy nhau, không mấy khi dời nhau ra được một ngày, đến nỗi trong những kỳ nghỉ hè phi người nọ về chơi nhà người kia thì người kia về ở nhà người nọ, sau mươi năm chung đèn, chung sách, chung mâm, chung giường, không biết nay xảy ra sự gì quan-hệ khiến Thanh tự ý xin dời đi Hải-phòng như thế ?

Nào có gì đâu ! chỉ vì Quang lấy vợ.

sáng choang, tuy lúc bấy giờ đã gần nửa đêm. Chàng đoán chắc bệnh trạng của Quang đã tới kỳ nguy kịch.

Hấp tấp, chàng giật chuông. Một người vú em chạy vội ra mở cửa, có vẻ vui mừng bảo chàng :

« Ông giáo ! mời ông vào ngay. Ông con mong ông lâm ».

Không kịp hỏi, tất tả Thanh theo người ấy vào phòng bệnh nhân.

Trong chiếc giường cửa màn mỏ rộng, nằm sóng sượt không cựa-cạy một tấm thân gầy sọp, khô-khan, như một cái xác không hồn.

Trong gian phòng lạnh-lěo, sức nức mùi thuốc và mùi rượu mạnh, cặp mắt Thanh như bị cái măt xanh-xao, hốc-hác thô-miên, không trông thấy một người, một vật gì khác nữa.

Thanh đứng lặng ngắm đến hai, ba phút... Một người thiếu phụ ở đầu hiện ra, chàng cũng chẳng biêt, cúi rạp xuống giường, ghé sát tận tai người ốm thi-thâm. Bông cặp môi sám nhợt của kẻ sắp từ trần nhách một nụ cười, đôi con mắt mở to dăm dăm nhìn Thanh.

Người thiếu-phụ quay lại, lẽ phép cúi đầu chào khách, rồi vừa mếu vừa cất giọng khàn-khàn, run-run, se-se nói :

— Thưa ông, nhà tôi chờ ông từ sáng đến giờ. Nhà tôi muốn dối dăng cùng ông mấy lời.

Vân không lưu ý tới người đàn bà mà chàng vừa biết là vợ bạn, Thanh ghé gần lại giường cúi mặt xuống sát mặt Quang :

— Anh Quang ơi, Thành về đây ! Quang dùng hết sức thưa đưa tay ra nắm tay bạn, rồi dì-dào như hơi gió rung động mặt nước hồ, Quang sẽ hỏi :

— Anh Thanh, anh hết giận em chưa ?

Thanh cảm động :

— Không bao giờ em giận anh hết.

— Thế anh vẫn yêu em như xưa chứ ?

Thanh đáp :

— Em vẫn yêu anh như xưa.

Quang mỉm cười :

sung-sướng :

— Anh ghé tai gần nữa vào mồm em, em

— Anh Quang !
anh Quang !
Quang cố gắng
một lần cuối
cùng, thì-thầm
bảo bạn :

— Sau khi em
chết đi, Liên
vợ em và An
con em sẽ bo
võ không cha
không mẹ,
không anh,
không em...
Nhưng mà em
sẽ được yên

lòng vì Liên sẽ là vợ anh và An sẽ là con anh...

Nghé mấy lời phó thác, Thanh muối mò hỏi, yên lặng không đáp.

Còn Quang thì cho là bạn đã nhận lời, nhách một nụ cười vĩnh-quyết, bắn-bắt linh-hồn lia thê phách.

— Anh Quang ! anh Quang !

Thanh hoảng-hốt gọi. Trả lời lại chàng chỉ có sự yên-lặng của cái chết và tiếng khóc nức-nở của người quả-phụ ngồi dưới chân giường.

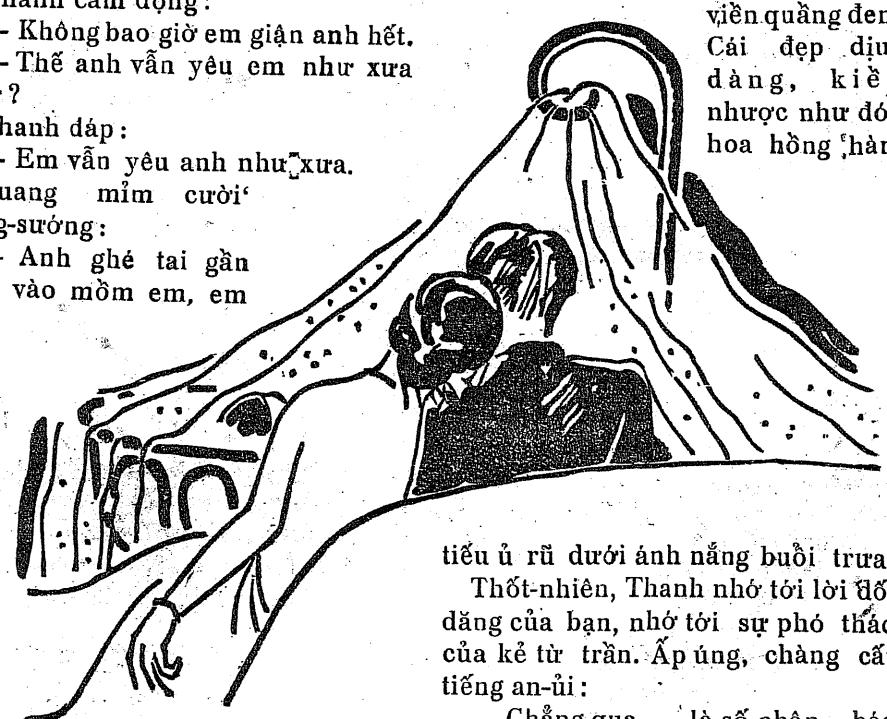
Buồn rầu, Thanh cúi xuống đưa tay vuốt cặp mi cho bạn.

Suốt ngày hôm sau, Thanh chạy ngược chạy xuôi để sửa soạn việc cất đám cho bạn. Vì Quang mồ-côi cha mẹ, lai không anh em thân thích, tro tro chỉ có một vợ trẻ với con thơ chưa đầy hai tuổi.

Buổi chiều, khi công việc đã chủ-tí, khi đã làm trọn bồn phận đối với người chết và người sống, Thanh cáo từ người quả-phụ để ra ga đi chuyến xe đêm về Hải-phòng.

Lúc bấy giờ chàng mới kịp nhận rõ mặt vợ bạn, một trang niên thiếu yêu-diệu, khuôn mặt đều đặn tuy hơi gầy, nước da trắng mát tuy hơi xanh, và cặp mắt sáng quắc trong, ướt viền quầng đen.

Cái đẹp dịu-dàng, kiều nhược như đóa hoa hồng hàm

tiểu ủ rũ dưới ánh nắng buỗi trưa.

Thót-nhiên, Thanh nhớ tới lời dối dăng của bạn, nhớ tới sự phó thác của kẻ từ trần. Áp úng, chàng cắt tiếng an-ủi :

— Chẳng qua... là số phận... báu chả nên buồn.

Sụt sùi, Liên cảm tạ :

— Thưa bác... mẹ con tôi... bao giờ quên được ơn bác trong lúc đau đớn... cô độc này... nếu không có bác thì mẹ con tôi biết trông cậy vào ai.

Chẳng tìm được lời đáp lại, Thanh cúi nhìn mũi giày. Xưa nay chàng chỉ từng giao thiệp với bạn nam-nhi, chưa nếm qua, chưa biết qua cái địu

Quang lấy vợ, Thanh cho là Quang lừa dối mình, phản trắc mình, ruồng rãy mình. Người bạn thân đã nghiêm-trở nên một người bội bạc.

Thanh giận, Thanh khóc, Thanh van lạy Quang đừng vội lìa mình như thế. Thanh viện cản lời thề thiêng-liêng của hai người đã cùng nhau quả quyết, nhất định không bao giờ lấy vợ.

Quang cảm động đã suýt siu lòng vì bạn. Nhưng mà, than ôi ! cái sức mạnh của ái-tình trong tâm trí, trong linh-hồn kẻ mới bắt đầu đi vào con đường ham, muốn, yêu, mê, thì còn sự gì có thể thăng nổi.

Thế là Thanh, Quang tuyệt giao. Trước khi cùng bạn chia tay, Thanh nghiêm khắc bảo Quang :

« Tôi thề với anh rằng dù thế nào tôi cũng sẽ không lấy ai, không chơi thân với ai nữa. Đó là cách tôi trả thù anh đó ».

Suốt bốn năm, Thanh giữ lời thề. Mặc dù thỏi dầu ! Không một lần nào Thanh thèm gửi thư cho Quang. Không một lần nào chàng thèm bước chân tới Hanoi, một mình thuỷ-thử trên con đường đời, không tinh không ái.

— Bầm thày, con mang va-li.

Thanh giật mình quay lại. Người phu ga đã nhẹ-hàng vác cái va-li của chàng lên vai. Thịt ra xe hỏa đã tới đích mà Thanh mải mo-mộng vẫn không biêt. Thong thả chàng theo người phu vào ga.

Khi tới cổng nhà số 21.. phố X., một phố rất vắng vẻ, yên lặng, Thanh nhìn vào nhà bạn thấy đèn điện còn

xin anh một điều này, anh ưng thuận ban cho em nhé, anh nhé ?

Trong lúc quá cảm động, Thanh không kịp nghĩ-ngợi, hứa liền :

— Vâng, dù điều gì em cũng xin làm cho anh, cho linh-hồn anh được mãn-nyuyện.

Quang mỉm cười, dần-dần thiêm-thấp. Thanh thấy bạn im bặt, sợ hãi, sững :

dâng, cái em-ái của phu-nữ thi hèn gi chặng chẳng bến lèn, chẳng hồi hộp khi thốt-nhiên đứng tiếp truyện một người đàn bà xinh đẹp.

Tiếng khóc của An ở buồng trong đưa ra làm cho chàng dật mìn, nhìn ngơ ngác. Rồi không nghĩ ngợi, như người mê ngủ, lững thững chàng theo gót vợ bạn...

Trong chiếc giường nhỏ buồng màn ren, An gào khóc.

Lật đật, Liên ấm con dậy, áu yếm hôn hit. An nín bặt, nhớa nhác nhìn, mỉm cười, mỉm cười với mẹ, mỉm cười với Thanh. Thị thăm, Liên bảo bạn chồng:

— Nó tuồng bác là cậu nó đấy!

Thanh như tỉnh choàng giấc mộng. Lời thè xua vút trở lại trong trinh bô. Vội vàng, luống cuống chàng mở đồng hồ ra xem giờ:

— Thôi, xin chào bác ở lại, tôi phải ra ga ngay kẻo nhỡ xe hỏa, chỉ còn có mươi phút nữa thôi.

Buồn rầu, Liên sê nói:

— Thế thì không kịp đâu, bác à. Hay bác ở lại xơi cơm soáng với tôi rồi mai về sớm.

Thanh đứng im lặng, ngẫm nghĩ rồi từ tạ:

— Thôi, bác tha cho, đến chủ nhật, tôi xin về thăm bác.

Thanh giữ lời hứa, luôn luôn, chủ nhật nào cũng về thăm Liên và An. Cố lần chàng lại về ngay từ chiều thứ bảy.

Đã chịu lời phó thác của bạn quá cố, chàng cho rằng bỗn phận chàng là phải săn sóc, trông coi, bảo hộ người vợ già và đứa con côi một cách thân-mật, thành thực.

Thiên-hà họ thì-thào, nhưng chàng có thèm chấp gì tiếng thi-thào của thiên-hà? Cái trách nhiệm nặng nề kia, cái bỗn phận to tát kia, chàng đã quả quyết đặt lên trên những lời dị-nghị của công chúng.

Song mỗi lần ngồi thẩn-thờ, chàng nghĩ tới bỗn-phận và trách-nhiệm, thì trong trí tưởng-tượng của chàng hiện ngay ra cái hình người vợ già đẹp rực-rỡ, lòng-lẫy trong bộ áo tang. Dần dần chàng sinh lòng ngò-vực, lấy làm xấu hổ: chàng tự hỏi :

« Nếu Liên không đẹp thì liệu ta có nhớ tới bỗn-phận, liệu ta có đảm nhận nổi sự phó thác của bạn chặng? »

Chàng bỗng thấy chàng nhỏ-nhen, khốn-nạn, đáng khinh.

Rồi luôn hai tuần lễ, Thanh không về thăm Liên và An. Chàng viết thư cho Liên nói thoái-thác bận công kia việc nõ.

Đến tuần lễ thứ ba, chiều thứ bảy, chàng nhận được bức điện tín vắn-tắt: « Về ngay, An ốm nặng ».

Lật-dật Thanh di chuyển xe-lửa đêm về Hanoi.

Tối nõi, chàng xiết bao cảm-dộng trước sự đau-dớn, khổ-sở của một người mẹ: Bên giường con ốm, Liên gục đầu khóc.

Gặp mặt Thanh, Liên mừng quính, nức nở kẽ cho chàng biết rằng An mắc bệnh ho phổi đã từ bốn hôm.

Hoảng-hốt, đương nửa đêm, Thanh chạy đi mời thầy thuốc. Rồi sáng hôm sau chàng gửi điện-tin về Hải-phòng xin phép.

Luôn ba ngày, ba đêm, Thanh và Liên tận lực, tận tâm để cứu đứa

con cõi thoát nạn... Bao sự hiềm-nghi, hai người đều không nghĩ tới, mà cũng không có lúc nào nghĩ tới, chỉ luôn luôn, quẩn-quít, săn-sóc tới đứa hài-nhi.

Đêm hôm thứ ba, vì thức nhiều quá, Thanh thiếp đi bên giường bệnh. Nửa đêm bỗng thức giấc, chàng thấy vật gì dẽ-nặng trên vai, và nghe có hơi thở dồn-dập, dịu-dàng.

Lo sợ hồi-hop, chàng không dám quay lại, vì chàng đoán chắc là Liên-mệt quá, lả đi, ngủ gục đầu vào vai chàng.

Trong lòng thồn-thức, băn-khoăn, Thanh cố ngủ lại mà không sao được.

Yên-lặng, không cưa-cây, không nhúc-nhích, xuối mấy giờ, chàng ngồi nhu pho tượng, chỉ lo rằng nếu Liên chợt thức giấc dậy thì nàng sẽ bén-lèn, xấu hổ... Dịu-dàng hòa cùng hơi thở âm-Ấm, se-se của Liên, chàng nghe như có tiếng bạn thí-thăm bên tai:

« Liên sẽ là vợ anh và An sẽ là con anh ».

Thanh mỉm cười, sung-sướng.

KHÁI-HƯNG

chiếc thứ hai a.

Me — Thế con đưa cho me coi chiếc thứ nhất xem có đẹp không.

Hồng — Thưa me, con bắt đầu thêu chiếc thứ hai trước chiếc thứ nhất a.

Của K.-Tâm Hanoi

I. — Ôi thôi!

Vĩnh dù thi trọn truyện ngắn báo P.H. đúng được năm truyện, khoe rầm với anh em: may được năm phiếu ăn cơm tây.

Xường — Mời té mấy nhõ...

Vĩnh — Một bận thôi đấy. Té xơi bốn... nhân tiện té đưa cho chủ hiệu L.X, xem danh thiếp của tôi giúp nhà báo.

Vĩnh mở bím định lấy cái các ra thi thấy phiếu dự thi.

-- Ôi thôi! té gửi phong bì không rồi.

II. — Ông mua....

Ông hàng kèo mía mới ở nhà quê ra tản. Đứng đầu đường, anh ta thấy người ngồi ô-tô hôm chia tay ra hiệu để rẽ sang phố khác. Anh ta vội vàng đột gánh và hỏi:

— Ông mua bao nhiêu?

Của N.K.-Thu Bắc-ninh

Sô ngắm.

Kỳ thi bằng so-học yếu-luợc, các thầy giáo còn đang dừng nói truyện với nhau, vì chưa đến giờ. Giữa lúc các thầy đang phiếm thi quan Huân (chánh chủ-khảo) đến gắt rinh cả lèn.

(cha) nó rằng: « ba ơi, tại sao hôm nõ người ta săn bắn những con cọp, con cáo vậy? »

Ba — Người ta săn bắn những loài thú dữ ấy là vì nó hay giết trâu, bò và lợn, gà.

Lém — Nghĩ một hồi rồi lại hỏi cha nó rằng:

— Thế sao người ta không săn bắn những người hàng thịt lợn, thịt bò, hổ ba?

III. — Tiêu thư đượi.

Cô Hồng đã làm biếng lại hay khoe mình là hay làm. Một hôm me cô hỏi cô: đòi mủi giài cùrom, con đã thêu xong chưa?

Hồng — Thưa me, con đương thêu giờ

Tranh dù thi số 94

NHANH THẬT

— Giây thép chạy nhanh thật, minh mới gửi mà quay di quay lại đã chạy phẳng xi lè một gói rồi!

Thi vui cưới

Của H.-Diêu Qui-nhon

I. — Ba với ba là bốn.

Tôi đỡ anh: ba cha cộng với ba con là mấy người?

— Là sáu người chứ mấy.

— Trật.

— Thế anh nói mấy người?

— Bốn. Đề tôi cắt nghĩa cho anh nghe. Cố anh với ông nội anh là một cha một con; ông nội anh với cha anh là một cha một con; cha anh với anh có phải là cha với một con nữa không. Mà anh thử tính lại, ba người cha với ba người con mà chỉ có bốn người....

II. — Như vậy càng tốt.

Có một ông thầy tư sang là có tài trù giống rệp.

Một bã nõ mời ông về nhà. Trà nước xong xuôi, bà ta hỏi ông cách trả rệp. Ông lên giọng nói một cách túm-rõ rằng:

— « Con rệp nó có hai chân trước chạy nhanh lắm và một cái vòi nọc miếng. Cái vòi ấy trích ta đau lắm. Vậy muốn trả nó thì bắt nó mà ngắt hai chân trước nó và cái vòi đi là xong.

— Vậy thì bắt nó mà giết nó đi có hơn không?

— Như vậy, càng tốt (!?)

Của H.T.-Đèn Thanh-hóa

Nói tiếng bồi.

Hai anh bồi đang rán « bí-lép » (bifteck) ở trong bếp. Một anh không biết loay-hoay thế nào làm rót miếng « bí-lép » xuống đất. Bỗng tiếng giày tây ở ngoài đi vào. Anh bồi luống cuống kêu kêu kíp rứt lại, cầm miếng thịt dày tro, túi ném phẳng vào sàn cho chủ khôi-bết. Muốn tăng công, anh kia chạy mach với chủ;

« Mẹ ơi, mẹ ơi « bí-lép » tóm bê la te, đi giày cồm-cộp lúy phe seo seo ».

Của Dur Fez (Maroc)

I. — Săn bắn.

Tên Lém lên 7 tuổi, một hôm, hỏi ba

Cô Ng.-T.-Kim-Cúc Hanoi : 2 bài — Thanh-Thủy và Thu-Hằng : 4 bài — N.T.-Tích Uông-bi : 1 bài.

O.O. Dur Fez (Maroc) : 4 bài; — P.D.-Chúc Yên bay : 5 bài — B.X.D. Hanoi : 2 bài — N.H.B. Hanoi : 3 bài — P.X.-Đôn Hanoi : 5 bài — N.H.-Ích Haiphong : 1 tranh — Ng.-văn-Tô Bắc-ninh : 5 bài — N.B.-Sinh Haiphong: 5 bài — H.-Sỹ-Huyền Hanoi : 1 tranh — Kiều-Tâm Hanoi : 4 bài, 1 tranh — N.Q.-Tiến Hanoi: 1 tranh — T.V.-Cán Bắc-ninh : 2 bài — N.X.-Khang Hanoi : 3 bài — T.V.-Năng Haiphong : 8 tranh — L.H.-Mini Clotilde : 1 bài, 2 tranh — Thượng-Tai Niêm-kphò : 2 tranh, 4 bài — N.G.-Định Quảng-yêu : 13 bài — M.-Báy Than-hóa: 3 tranh, 4 bài — Văn-Sơn Hanoi : 4 bài — Phúc-Hải Ninh-giang : 1 bài — L.N.-Quý: 4 bài — Hý-Thái Than-moi: 5 bài — L.V.-Lan Than-hóa : 5 bài, 1 tranh — H.T.-Đèn Than-hóa: 3 bài — T.V.-Thanh Ninh-binh : 4 bài — D.V.-Hương Thị-Cầu : 4 bài — G.C.-Foch Vinh : 2 bài — V.V.M.-Hải-đường: 3 bài — Hưng-Bình Haiphong : 2 tranh — L.N.-Quảng Hanoi : 2 bài — B.X.-Thiệu Hanoi : 2 bài — B.Q.H. Hanoi : 2 bài — N.H.-Ban Hanoi : 1 tranh — P.H.-Đức Hanoi : 9 bài — D.V.-Nam Hanoi : 4 bài — V.V.-Linh Nam-dịnh: 4 bài — H.-Diêu Qui-nhon: 5 bài.

Thi vui cưới

Danh sách

Cô Ng.-T.-Kim-Cúc Hanoi : 2 bài — Thanh-Thủy và Thu-Hằng : 4 bài — N.T.-Tích Uông-bi : 1 bài.

O.O. Dur Fez (Maroc) : 4 bài; — P.D.-Chúc Yên bay : 5 bài — B.X.D. Hanoi : 2 bài — N.H.B. Hanoi : 3 bài — P.X.-Đôn Hanoi : 5 bài — N.H.-Ích Haiphong: 5 bài — H.-Sỹ-Huyền Hanoi : 1 tranh — Kiều-Tâm Hanoi : 4 bài, 1 tranh — N.Q.-Tiến Hanoi: 1 tranh — T.V.-Cán Bắc-ninh : 2 bài — N.X.-Khang Hanoi : 3 bài — T.V.-Năng Haiphong : 8 tranh — L.H.-Mini Clotilde : 1 bài, 2 tranh — Thượng-Tai Niêm-kphò : 2 tranh, 4 bài — N.G.-Định Quảng-yêu : 13 bài — M.-Báy Than-hóa: 3 tranh, 4 bài — Văn-Sơn Hanoi : 4 bài — Phúc-Hải Ninh-giang : 1 bài — L.N.-Quý: 4 bài — Hý-Thái Than-moi: 5 bài — L.V.-Lan Than-hóa : 5 bài, 1 tranh — H.T.-Đèn Than-hóa: 3 bài — T.V.-Thanh Ninh-binh : 4 bài — D.V.-Hương Thị-Cầu : 4 bài — G.C.-Foch Vinh : 2 bài — V.V.M.-Hải-đường: 3 bài — Hưng-Bình Haiphong : 2 tranh — L.N.-Quảng Hanoi : 2 bài — B.X.-Thiệu Hanoi : 2 bài — B.Q.H. Hanoi : 2 bài — N.H.-Ban Hanoi : 1 tranh — P.H.-Đức Hanoi : 9 bài — D.V.-Nam Hanoi : 4 bài — V.V.-Linh Nam-dịnh: 4 bài — H.-Diêu Qui-nhon: 5 bài.

TRUYỀN VUI (TRỊNH - THÁM)

CHỌC - LỐC HÓM - HÉM

(Sherlock - Holmès)

Mười hai giờ đêm. Giờ của con bạc sát-phạt nhau, giờ cửa bợn ăn sương trèo tường khoét ngách, giờ của giông cú vọ tìm mồi... giờ của kẻ hung ác, giờ án mạng.

Trời tối. Ánh đèn điện lờ mờ như muốn giúp kẻ gian dễ làm việc. Một cái bóng đen, ở đầu phố đi lại, bước một trên hè, sát gần các cửa, có vẻ bí-mật.

Muốn độc-giả khỏi mất thì giờ, xin giới-thiệu người bí-mật đó là chàng Chọc-lốc hóm-hém, phóng-viên đại-tài của báo « Bốn giờ sáng », vẫn tự ví minh với Lân-bi-Anh (Roule ta bille) hay nhà trinh-thám trứ-danh chung hiệu với chàng ở bên Âu-châu Sherlock - Holmès — tuy rằng chàng không biêt đi bình-bịch, và nhảy hậu ô-tô, nhưng chàng có tài đi bách-bộ, và nhòm qua lỗ cửa.

Chàng rút đồng hồ ra xem. Hai chiếc kim trùng lên nhau đúng 12 giờ, làm trán chàng dǎn-deo nghĩ ngợi, cau đôi lông mày chỗi sê trên cặp mắt luron ti-hi.

Chàng sê lẩy móng tay út gãi cái mũi lỗ dòn mồm, rồi vuốt bộ râu Charlot, như ngắt hai con sáu dòn đèn sì nó đang cố chui o hai lỗ mũi.

Bỗng gần đây, một tia sáng qua khe cửa không đóng ghịt, làm cho bao nhiêu tinh-thần của nhà « thích sự điều-trá » đều đổ dồn vào đấy.

Chỉ ba bước, chàng đến nơi.

Dưới ánh đèn, hai người đàn ông đang nói truyện : người ngảnh mặt ra đường, mắt gầy má hóp, bộ râu den soan lại giông chiếc (ghi-dông) xe đạp thi, cắt giông run run như một tội-nhân đợi nghe kêu án.

— Bác ạ, tôi không lo gì cả, duy sờ nhở nhà tôi hỏi đến thì nguy mất. Nhà tôi nuôi nó từ ngày ở Hòa-bình đến nay là ba năm rồi, nó vẫn ngoan ngoãn, không bao giờ đánh vỡ bát đĩa gì cả, nên yêu quý nó lắm. Chỉ có sáng ngày, nhà tôi ngược vắng, tôi buồn nên vào trong bếp....

— Tinh bác cũng hay trẻ con lắm; thiếu gì cách tiêu khiển.

— Nào tôi có làm gì nó đâu. Nguyễn lúc tôi lấy con dao dựa để chặt miếng

gỗ, thì nó nắm lấy áo tôi, có ý nghịch ngợm, tôi liền quay lại, chủ-ý là dọa nó, nào ngờ vung tay mạnh quá, lưỡi dao pháp đúng giữa trán, nó kêu lên một tiếng, máu chảy lênh-làng, óc phut ra, mắt trợn ngược, chân tay cứng đờ, một lúc thì chết. Hiện tôi đã bọc thiây vào chiếc chăn, và chôn ở sau vườn. Tôi lấy làm hận lắm. Thật là chả có con nào khau-khỉnh và ngoan-ngoân như nó. Tuy là một con hầu, mà nhà tôi soi như người nhà.

Nghe đến đây, phóng-viên báo « Bốn giờ sáng » tức tốc một tay sờ quần, một tay giữ mũ, ba chân bốn cẳng chạy về tòa báo, gọi người coi cửa, vào buồng giấy, đánh tê-le-phôn ra cầm kẽ ranh mạch câu truyện án mạng vừa khám phá ra.

Bởi vậy sáng sớm hôm nay đã có bài « một vụ án-mạng gớm ghê » tường-thuật kỹ-càng về việc đó, chia ra từng đoạn liên-lạc nhau, nghe như bài tiểu-thuyết ngắn, lại thêm những lời bình-phản lý-luận, tổng kết rằng : « vợ vắng, lòng dục không được toại, giết con hầu, đúra ỏ, già-man biết là bao !

Sở cầm điều tra.

Hai tên bàn truyện tôi hôm đó đều bị bắt và nhận có nói những câu mà nhà phóng sự đại tài đã biên chép ở quyền sở tay, và chỉ chổ chôn xác.

Hai người phu lục-lộ đào đất lên.

Nhát cuốc thứ nhất, lòi ra chiếc chăn trắng. Phóng-viên nhéch mép.

Nhát cuốc thứ hai, lộ ra mấy ngón tay rắn-reo tím bầm. Phóng-viên cười nụ, nhìn viên cầm.

Nhát cuốc thứ ba, bật ra cái đầu bọc vải đâm máu. Phóng-viên hết ghim sự tự-đắc của mình, nhìn các nhà chúc sứ.

Nhát thứ tư, một đầu chấn vén lén, hiện ra một cái mặt rắn-reo, mũi tết, mắt tròn, chung quanh lông vàng che phủ.....

Ai nấy đều sững-sốt, cùng kêu lên một tiếng : ồ ! thì ra không phải người, không phải con ỏ, mà là con hầu...con khỉ.

P. S.

TỨC CẢNH

ROCH

Thương ôi ! nước chảy đá mòn !

gióong nước ngược

VĂN CHÂU QUAN TƯỚNG ĐÔ-BẮC

Tôi chầu Đô-bắc tướng-quân,
Đệ tử hung-thần thống trị nhân gian.
Trong tay ngài thủ hạ có muôn vàn,
Theo hầu dưới trướng mấy đoàn kiện-nhi.

Đầu sai có gia tướng Ich-xi
Mưu thần chửotte quý cự kỳ thông-tinh.

Tả-hữu ngài có hai gã thập-thành,
Là anh Tô-tép với anh Tài-bàn;
Trăm hai mươi quân phu kéo ba

hang,
Nghe lệnh ngài troan, khuôn phép uy-nghiêm.

Sóc-dĩa kia vào bậc tôi hiền,
Là tay lợi hại trong miền đua tranh.

Anh Bất coi ba mươi sáu gia-dinh,
Ấy tay lầu-cá tinh-ranh sô sừng.

Ba mươi hai quân tướng Tam-cúc vẫy-vùng,

Tôi manh, tớ hùng, xe pháo nghênh-
ngang.

Áo đen, áo đỏ hai hàng,

Cũng là quân sát trong làng đô-den.
Đô-bắc tôn ông ngài chẳng thiếu gì tiền,
Ngài tuần-du đây đó khắp miền chợ-quê.

Quân tài kéo đến đâu thì tai hai
ghóm-ghẽ!

Võ-vết bốn bề rõ sạch sành-sanh,
Làm cho eo nghiệp tan-tanh,

Dân-gian sơ-sác, gia-dinh đỗ nghiêng.
Ngài bắt con den vào xích, vào xiềng,

Thất eo, lơ vận đảo-diên nhục-nhẫn.
Ngài bắt đồng ai thời mất cả làm ăn,

Ngài dắt thẳng Bần léo-deo theo sau.
Táu lạy ngài, ngài sớm liệu mau mau,

Kéo cánh sang Tàu, sang Nhật, sang
Nga.

Ngài sang Âu, sang Mỹ, ngài kíp phoi-phuong xa,
Xin đừng quấy nhiễu con nhà Việt-Nam.

Gạo muối dày, tống tiền lên đàng....

TÚ-MỚ

TỰ VỰNG HOẠT KÊ

Cua — Giống vật có yếm như các cô gái nhà quê ; — Trùng danh với cô gái Hanoi... ban đêm! courreuses ! và cũng làm một nghề như các cô : đi ngang.

Đến kỳ hội-đồng, các nhà văn-si bém vân bán dít nó cho các ông nghị-dít ! dít cua (discours) !

CÓ LÝ

Quan tòa — Sao chị lại lừa dối chồng, mà rước gai vào nhà vậy ?

Gái ngoan — Bầm quan lớn, chính chồng tôi đã lừa dối tôi trước a.

Vắng, thật vậy, chồng tôi nói dối tôi là đi về quê ba hôm, thê mà nhà tôi đi buổi sáng, chiều đã về ngay, nên tôi mới bị « tóm ».

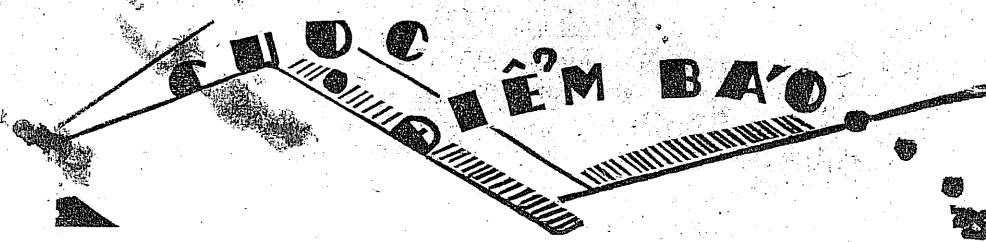
P.S.

PHARMACIE MODERNE VU-DO-THIN

PHARMACIEN DE 1e CLASSE DE LA FACULTÉ DE PARIS
BÁN THUỐC TÂY THƯỢNG HÀO HẠNG — GIÁ TIỀN PHẢI CHẶNG

Téléphone n° 495

25, 27, 29, Boulevard Francis Garnier — HANOI

Lối văn kiều mẫu của Đông-Phương.

Mục hạt đậu dọn của Nhát dao cao (P.H. số 32)! nhắc cho ta biết rằng: trong bài xã-thuyết của báo Đông-Phương số 820 có đoạn văn này:

« Trong một năm có 365 ngày, trong 365 ngày có 52 tuần lễ, mà mỗi tuần lễ, báo ra có hai kỳ, tuy chưa được hàng ngày cùng quốc dân tay bắt, mặt mừng, nhưng tuần nào cũng được cùng nhau hai lần chia vui sê buồn, ngậm cay, nuốt đắng! »

Thì trong bài xã-thuyết của báo Đông-Phương số 878 lại có đoạn văn ấy:

« Trong một năm có 365 ngày, trong 365 ngày có 52 tuần lễ, mà mỗi tuần lễ, báo ra có hai kỳ, tuy chưa được hàng ngày cùng quốc dân tay bắt, mặt mừng, nhưng tuần nào cũng được cùng nhau hai lần chia vui, sê buồn, ngậm cay, nuốt đắng! »

Mục từ cao đến thấp của Tú-Lý lại cho ta hay rằng trong bài xã-thuyết Đông-Phương số 820 trên kia có câu:

« Muôn trùng sóng vỗ, một tru đá mà nói việc đón ngàn lửa cháy cùi xe, một gáo nước mà toan bể tưới chửa... chắc nhiều bạn cười rằng Đông-Phương không biết tự lượng. »

Có nhiên là trong bài xã-thuyết D.P. số 878 cũng có câu:

« Muôn trùng sóng vỗ, một tru đá mà nói việc đón ngàn lửa cháy cùi xe, một gáo nước mà toan bể tưới chửa... chắc nhiều bạn cười rằng Đông-Phương không biết tự lượng. »

Hai ý tưởng bèn nảy ra trong trí nghĩ của tôi:

I. — Mục hạt đậu dọn rất giúp ích cho sự sưu tầm khảo cứu văn-chương (tuy văn-chương đó là văn-chương hạt đậu dọn).

II. — Có lẽ báo Đông-Phương có săn ít văn kiều mẫu để thỉnh-thoảng vào dịp long trọng như ngày kỷ niệm đệ nhất chu niên, lại cho ra... ra mắt độc giả một lần.

NHẤT-LINH

Lối văn đồng đa đồng đánh
Các bạn hẳn còn nhớ moi đây Nhát-Linh có viết hai bài văn gọi là « văn đồng đa, đồng đánh » để chế riêu cái lối văn kêu mà vô nghĩa của khúc Nam-huân ở báo Đông-Phương bắt chước khúc Tiêu-sầu ở báo Đông-tây. Nhát-Linh bắt chước họ, viết như họ, nghĩa là định tâm viết mấy bài văn kêu mà vô nghĩa ấy. Chàng Tiêu-dòng-lòng nhảy ra tự bệnh vực rồi công kích Nhát-Linh.

« Làm như chàng Tiêu nhất có lẽ là Nhát-Linh ở báo Phong-Hoa. »

Nhát-Linh muốn làm thử một khúc để so nó cũng như khúc « tiêu-sầu ». Ta thử nghe khúc hát của Nhát-Linh :

« Bạn gõa khách trần thui-thủi chốn

lan-đình bóng sẽ ngàn dâu... »

« Cánh hồng bay tít, gió đưa mầu xanh tối mới ngày nào. »

« Giác mộng bướm-kiếm ly-tao to tưởng mà sợi tơ lòng rút ruột bồng tang... »

Giá có tên sầm chợ nào đặt ra bài hát cũng không đến nỗi dốt quá như Nhát-Linh. »

Chàng Tiêu nói đúng đấy ! Bài văn ấy của Nhát-Linh thật dốt, dốt lầm; vì thế moi giống những bài ở khúc

HÌNH VUI

TÔI SẼ ĐỒI ÔNG LÊN THƯỢNG-DU

Giờ ra chơi ở một trường làng.

Ông giáo thoáng thấy quan Thanh-trà về khám trường, với bảo một cậu học trò đánh trống vào. Ông giáo tiến lên trước mặt quan Thanh-trà, cúi đầu chào.

— Bầm quan lớn.

Ông Thanh-trà (dẫn từng tiếng).

— Sao ông biết tôi là quan lớn. Vì có gì lại biết tôi là Thanh-trà về khám trường. À, ra ông cho người di dò tôi.

Ông giáo — Bầm quan lớn, chúng tôi có được biết quan lớn hối chúng tôi lên thực-hành trên tinh.

Ông Thanh-trà — À, ra thế! (im một lúc). Thường thường mấy giờ ông cho học trò ra chơi?

Ông giáo — Bầm quan lớn, bao giờ cũng vậy, tôi cho học trò ra chơi từ 4 giờ kém 15 đến 4 giờ.

Ông Thanh-trà — À ra ông cho học trò ra chơi từ 4 giờ kém 15 đến 4 giờ. Thật đúng như thế chứ?

Ông giáo — Bầm đúng như thế.

Ông Thanh-trà (gọi một cậu học trò trong lớp ra hỏi). Thầy giáo cho

Nam-huân và ở khúc Tiêu-sầu. Bài ấy đọc thì kêu lầm, nhưng không có một tí nghĩa gì cả... y như văn của chàng Tiêu vậy.

Người ta định tâm viết một lối văn hết sức dốt, lại bảo người ta dốt; thì quả là dốt thật. Hay là chàng Tiêu không muốn hiểu?

Nhất-Linh chỉ còn ân-hận rằng hai bài mình viết đây chưa được tuyệt hay, nghĩa là chưa được dốt bằng những bài văn dốt. Ngờ đâu chàng Tiêu trong bài tự bênh vực lại nêu lên mấy câu mà chàng Tiêu cho là hay; những câu đó, Nhất-Linh xin biên dưới đây để thêm một bài đồng đa đồng đánh thứ ba hay hơn hai bài trước chưa được dốt lắm:

Mỗi ngày biết đau, biết chết đi một

ngày, dó, hồn khảng-khai khách phiêu lưu...

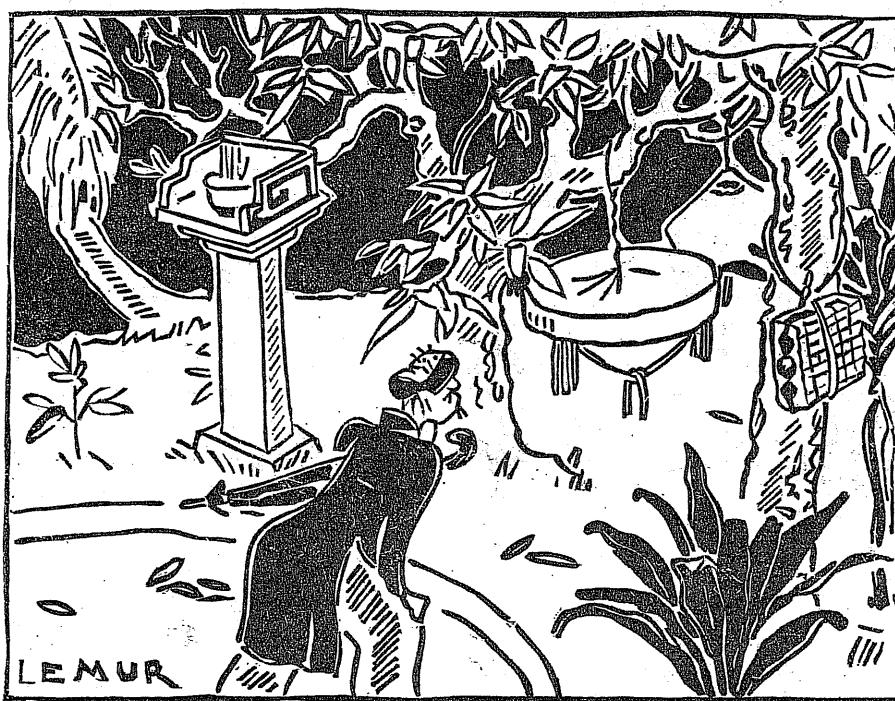
Trước biết nhau mà giờ chẳng hiểu nhau, cảnh tim hồ muôn mở toang lại hồ như khép chặt.

Nhưng tăm mắt vẫn vỡ, vì lại gấp đôi mắt xanh ngòi ngần thì một giọt lệ ngập ngừng bên má cũng đủ cho mảnh hồn rầu-rủ, lại chập với tâm hồn tri-kỷ, mà kết nên cái giải đồng tâm.

« Đầu chim bay tạt, đưa theo ngọn gió hiu-hiu, rót chén rượu đầy, ngẳng trong mây nước, nhấp môi đặt khối sầu đắm vào trong rượu mà sầu chẳng hết cho... »

Nhất-Linh xin cảm tạ chàng Tiêu đã giúp cho văn liệu, để đọc giả Phong-Hoa được ôm bụng vì một bài văn đồng đa đồng đánh thứ ba.

NHẤT-LINH

Lý Toét — Có cái nón bỏ quên đến 3, 4 hôm nay mà cũng chẳng ai ra lấy... ông lại lấy phăng nô đi bày giờ!

ĐÔ-HUÙ-HIẾU

TAILLEUR DIPLOMÉ DE L'ÉCOLE INTERNATIONALE DE COUPE DE PARIS

N° 41 Rue du Chanvre

Coupe et façons impeccables et soignées adaptées à toutes anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

Xin chiếu cố Pháo VIỆT-NAM

hiệu Bát-Tiên

Tor ta, tor tàu và tor gốc — Bán buôn và bán tại

Hiệu TƯỜNG-AN

20, Hàng Gai, Hanoi

Giá phải chăng

ở xa xin viết thư về thương lượng

NHẤT-LINH

Kiều Liên

HAI KỊCH
một đoạn
ĐĂNG VĂN SƯƠI
của
ĐOÀN PHÚ TÚ

NHÂN VẬT

Nguyễn-Chi : sinh-viên trường luật,

Trần-Lan : sinh-viên trường thuốc, (ở Hanoi)

Một căn phòng nhỏ, ở trên gác, vuông vắn, giản dị. Một cái bàn họ rát lớn. Ghế dura Thonet hai, ba chiếc. Một cái ghế xích-đu. Một cái bàn nước nhỏ, mấy cái cốc, v.v... Sách học vứt bừa bãi ở trên mặt bàn, ở sàn gác, mỗi chỗ một tròng. Quần áo vải trắng thì vắt lên một sợi dây thép căng ở góc tường. Không có giường nằm. Hai manh chiếu rách lướt giái ở sàn gác để thay giường. Số tường một cái ghế sô-phá cũ, cảng lại đây sách. Hai cái hòm lớn, hai nơi. Không có một chút thứ-tu. Chỗ nào cũng là tủ sách, chỗ nào cũng là mắc áo, cho đến cả vai ghế dura cũng mắc một bộ quần áo len...

Thoạt trông cũng biết nhà không có dàn bà.

Song bừa bãi mà có vẻ lǎng-mạn. Trên tường treo mấy bức tranh sơn-thủy rất nhã, một cây đàn nguyệt và hai cái vọt ten-nít.

Cửa ra thang gác bên trái. Trong cùng có cửa sổ trông ra phố. Bên phải không có cửa.

Trần-Lan — Nguyễn-Chi

(Khi mở màn, trong buồng tối om. Trông qua kính cửa sổ, giờ thỉnh-thoảng chớp nhoáng: mưa to lắm. Trần-Lan nằm ngủ ở sàn gác, đắp chăn bông kin).

Nguyễn-Chi (mở cửa vào, vừa thổi sáo miếng) Lan ơi! Lan! Lan! Lan đâu? Vẫn đèn điện? Ngủ rồi à? Đê tiện chura, mồi có một giờ ruồi mà đã ngủ lăn ra như chết! È! è! Lan! Lan! ngủ gì mà ngủ như thế! (dầm chân thình-thình) dậy đi, dậy mau, dậy, dậy, Lan ơi! Lai tinh, lai tinh, Trần tiên-sinh lai-lai tinh!... Thẳng cha ngủ dữ vậy kia! Không dậy ta đồ nước vào mũi bây giờ.

Trần-Lan — Liệu hồn!... có im đi không, làm cái gì mà nheo-nhéo lên thế?

Chi — Góm! tưởng anh chết rồi. Sao mà ngủ say thế?... Dậy mau có nhiều truyện thú lăm, thú lăm! Đi, dậy! không dậy à?... Nay một cốc nước lẩ vào tai thi đừng có trách.

Lan — Đố đấy!

Chi — Ủ, cứ nằm
đấy, để tôi cho
anh tắm một mẻ.

(Chạy đi lấy chai nước ở bàn, Lan vung
chân dậy, chạy lại đằng sau Chi, bợp tai
một cái).

Chi (quay lại) — Thủ xem anh có dậy
không, hay nhất định nằm bường.

Lan — Làm cái gì mà uốt lướt
thuốt như chuột lội thế này? Hay là
đi bơi ở đâu về thế?

Chi (cười) — Bơi từ nhà hát tây về
đây (ra mở cửa sổ). Này, trông xem,
giờ mưa trút nước thế này mà đi
bách-bò từ phố Tràng-tiền về đến
đây thì thật là được bơi một mẻ.

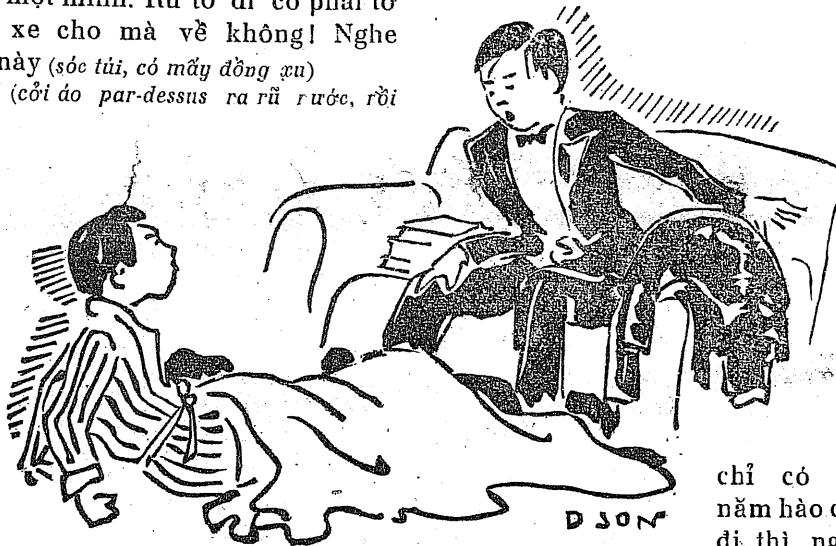
Lan — Đáng kiếp! ai bảo cất lén đi
xem một mình. Rủ tôi đi có phải tôi
thuê xe cho mà về không! Nghe
đây này (sóc túi, có mấy đồng xu)

Chi (cởi áo par-dessus ra rũ rucker, rồi

lòng.. (nhảy lại vỗ vào vai Lan, rồi, cười)
Ha! ha! thích quá, Lan ạ! không
có bao giờ Chi sướng như ngày hôm
nay! sao mà sướng thế này, trời oi
trời!... Thế còn anh, anh cũng vẫn
vui đấy chứ?

Phải đấy! vui lên, nhảy múa lên,
hát lên! Đời là một dóa hoa hồng,
thơm ngào-ngạt, đẹp mon-mòn, giữa
dám lá xanh ròn, giữa đan bướm
bay muôn nghìn sắc, ai bảo đời là
bè khồ?... Đốt hết các nhà triết-lý
hủ-lậu, ấy đi cho tôi!... Đời là một
trận mưa lạnh đêm đông; phải, vì
cái trận mưa đêm nay nó mới mát
mẻ cho tâm-thần làm sao chứ! cái
trận mưa mới thú vị làm sao! Đáng
thương thay cho những kẻ không
biết yêu quý những con mưa gió!
Nực cười cho mấy anh thiếu-niên
nó, ở nhà hát ra, vội chui gọn thon
lòn vào chiếc xe hòm kính, co ro như
gà gấp bão, còn vui sướng nỗi gì!
Mưa gió như tối hôm nay, mưa dù
buốt, gió dù lạnh, song nó làm cho
mình hả-hê, nở nang từng tấm thịt,
thì mưa gió mới quí-hoa lầm sao!
Khi người ta là con trai, lại là con
trai hai mươi tuổi, mà lại là sinh
viên Cao-dâng luật, mà nhất là người
ta lại có hai ống chân hùng hồn, thi
người ta tội gì không vui-về hứng
lấy những giọt mưa rơi, khoan-khoái
bao nhiêu...

Lan (mỉm cười) — Và nhất là khi
người ta không có tiền thuê xe, vì

chỉ có gọn
năm hào dem
dì thì người

ta đã phải lấy một cái vé chuồng
gà rồi.

Chi — Ai bảo anh là gọn năm hào
thôi? Còn hai xu cho kẻ nghèo nứa.

Lan (vẫn thế) — Vì chi năm hào hai..
Rồi suốt ba, bốn giờ đồng-hồ, người
ta bắt bộ dò cung cỏi chôn chặt ở
giữa hai cột chõ ban-công; rồi người
ta di mũi vào những loges bên cạnh
để hít lấy mũi phấn Coty và để hưởng
lấy cái khoái-lạc thần-tiên...

Chi (vui cười) — Rồi những giờ nghỉ,
người ta nên gói giấy vernis ở promenoir
ấy...

Lan (cười) — Hết người ta tóm được
ông ban nào, là người ta soán chắt
lấy đê mà bình-phẩm tích hát và
dào kép một cách sành-sỏi lắm.

Chi — Không những chỉ giờ nghỉ
người ta mót bình-phẩm thôi, cả
những khi đương hát, người ta cũng

lớn tiếng
chè khen;
dầu đứng
nấp cột mà
người ta
cũng vỗ
tay hoặc
huýt coi
trước mọi
người và
to hơn hết
thầy mọi
người, vì
dẫu người
ta mua có
cái vé năm
hào, à
năm hào

hai, người ta vẫn là một trang thiếu-niên
có học-thức, có ý-kiến, có can-dám
chè khen theo ý riêng và có can-dám
yêu những dóa hoa trồng trong
hòm kính, — hay là nói cho đúng
hơn, người ta có can-dám yêu những
cô thiên-kim tiểu-thư ở trong các
loges mặc dầu các cô ấy đã già những
ba đồng bạc đê mua một chõ ngồi.
Không những người ta chỉ yêu mà
thôi, người ta lại còn tỏ cho các cô
ấy biết là người ta yêu nứa...

Lan — Thế người ta mới đê-tiện...

Chi (khinh bỉ) — Sao cái óc anh làm
thường đến thế!

Anh quê mùa lắm, anh Lan ạ!
Anh không có cái tâm hồn không
đạt của thành-niên... Nghe đây, khi
người ta là một người trai trẻ, người
ta coi khinh những cái chơi chua của
tài săn ấy, người ta mờ mắt nhìn ra
đời, chỉ biết phân biệt một người
con gái đẹp với một người con gái
không đẹp thế nào. Cái đôi mắt của
trời cho một kẻ thiếu-niên hai mươi
tuổi, không phải là để trông xem ai
lắm tiền, ai ít bạc, mà chính là để
ngắm xem cái nụ cười nào xinh, đôi
má hồng nào mูm mím, cái khóm
mào nào đượm nhiều tình-tú hơn
ai... Ngoài những cái công dụng ấy,
tôi không biết đôi mắt của tôi dày
còn dùng làm việc gì khác nữa. Vả
lại, tôi không thấy gì là đê ti tiện trong
sự lấy vé năm hào, hay là trong sự
yêu một người thiếu-niên lấy vé ba
đồng. Sáu lần năm, ba mươi. Cho
dẫu tối hôm nay người ta giàu hơn
tôi sáu lần, phỏng dã lấy gì làm trộ
ngai? Mà dã chắc đâu?

Lan (cười) — Nào, ông trang-sư đã
cãi kiện song chura, để cho tôi đi
ngủ? Buồn ngủ lắm rồi (giả vờ ngáp
vuron vai). Theo phép vệ-sinh...

CHO KHỎI TIỀN

MẤT TẬT MANG

Chúng tôi sẽ trả tiền lại cho người nào sau
khi dùng phương thuốc này mà không lành.

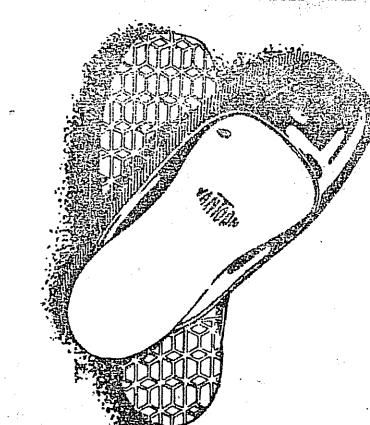
1º THUỐC TRỊ VÀ PHÒNG HO-LAO (tuber-
culose pulmonaire); Ho ra huyết, ra đàm; ho
kinh-niên: chữa cả bệnh bronchite và poitri-
naire rất thần hiệu. Thuốc dùng hút hơi vào
phổi và có đặc tính: a) Nhuận phế chỉ khái;
b) Sát trùng lao (bacilles de Koch); c) Chết
huyết hóa đàm.

Mỗi hộp to 2p50, hộp nhỏ 1p50

Chúng tôi sẽ đăng mấy bức thư cảm-ta của
M. PHAN-BỨC-TUẤN Ở Linh-cảm (Hà-tĩnh),
M. TRẦN-KHƯƠNG phủ Diên-châu (Nghệ-an)
và nhiều bức khác.

M. NGUYỄN-TRUNG-THẨM
Quảng-xá Đông-hới

THẦN THƯỢC LÂU
TU-NGỌC-LIEN
1er
JUIN 1933
DON LÊN
HÀNG NGANG
Số 8 - HANOI

Tết năm nay các ngài dùng giấy gì?

Giấy Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Kiều rất đẹp, mủ láng Hoa-kỳ rất tốt, để cao-xu
đen, đúc ở bên Pháp, đi bền gấp bốn lần
để da hay để crêpe, không chượt và toét ra
như để crêpe, trông đẹp và nhẹ như để da,
đi mưa không ngấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VĂN-TOÀN

95, Phố hàng Đào, 95 — HANOI

Chi — Thưa, quan đốc, ngài không cần phải học thuộc lòng những phép về sinh của ngài tôi mới biết ngài là sinh viên trường thuốc à! Thưa ngài, tôi ngài hãy ngồi xuống đây, tôi còn có câu truyện... Tôi dỗ anh ngủ được với tôi tối hôm nay! Nhiều truyện thú lầm, Lan à! (*nhảy vào ghế xích-đu, nằm đưa dây*) Anh chưa biết cái cờ vui sướng của tôi...

Lai (*khoác áo pardessus* của *Chi*, *ra khèp cửa sổ*) — Lại gặp Tố Lan chứ gì! Hí hửng mãi....

Chi — Không phải! Đố đoán được gấp ai đấy! Gặp Tố Lan thì chán chết....

Lan — Hay là Bich Trà?

Chi — Cũng không phải!

Lan (*ngồi*) — À, có phải hai chị em Mỹ-Châu không?

Chi — Mỹ-Châu nào?

Lan — Mỹ-Châu và Hồng-Ngọc, ở phố Bờ Hồ, hai cái cột của nhà hát tây ấy mà....

Lan — Ô, không phải! Thương làm sao được!... Tôi dỗ anh biết đấy... Trước hết, anh phải biết tôi yêu ai đã, rồi hãy đoán...

Lan (*cười*) — Anh ấy à? Anh yêu cả Hanoi, thì còn ai đoán được nữa!

Chi — Bậy quá!... (*tại gần*) Trước kia, tôi cũng không yêu người nào cả. Nhưng Bich-Trà, Tố-Lan, Thu-Nguyệt, vẫn vẫn..., mà anh hay nói đứa đó, chỉ là những con chim xanh thường bay lượn ở phố Tràng-tiền áng ngày chủ-nhật để làm cái tiêu khiển nhả của chúng ta những buổi tối thời, không hơn, không kém.... Anh đừng nghĩ nữa, tốn công. Xin lỗi thưa với anh rằng tôi mới yêu một người, một người tuyệt vời... lại là bạn, một do vật thang này thôi.

Lan — Anh sẽ cho tôi biết tên?

Chi — Từ ngày yêu cô ấy, anh xem, tôi bỏ cả học, bỏ cả những thói quen trước kia; hai tháng nay, chiều chiều, tôi không chơi ten-nít... còn để thi giờ... lượn quanh nhà người yêu, như con mèo vờn quanh một cái đồng-chim khuyên. Biết bao lần ngon gió chiều tàn thôi đưa tiếng sóng vỗ bên Hồ Tây, đã đêm theo những tiếng thở dài của tôi mà bay lọt vào phòng riêng của nàng. Nàng có biết đâu trong tiếng sóng rào-rào của nước hồ, lại có tiếng thở thức của kẻ si-tinh!... Mỗi khi nghe thấy ở trong cửa sổ bay qua vườn những tiếng du-duong của cây đàn piano...

Lan (*chú ý*) — Piano?

Chi — Thì trong lòng tôi hình như có trăm nghìn con bướm bay rộn tung bừng...

Lan (*vẫn chú ý*) — Ai thế? Ai mà lại biết đánh piano? Tên là gì? Nhà ở đâu? Nói mau lên, tôi nóng muốn biết.... (*với nét chua*) muốn biết rõ

người giai-nhân của anh.

Chi — Cái con người mới diêm-lê làm sao! Đôi con mắt trong như hỏa phách, và xa-xôi kín-dáo như đôi mắt bà tiên... Cái miệng, cái miệng xinh không sao tả được, lúc nào cũng tươi như cánh hoa đào, mà nhìn lâu lại thấy có vẻ buồn như muôn khóc... Hai má có hai đồng tiền, làm cho người dã đẹp lại thêm có duyên mặn-mà. Một món tóc mây bồng bồng trên cái trán tuyêt xuong và rủ phất phơ bên má như cánh liễu rủ mình trước đóa trăng thu... Nếu anh được trông thấy nàng, hẳn anh cũng nhận rằng nàng sưng với hai tên: Kiều Liên...

Lan (*giật mình*) — Kiều Liên? Con ông Nguyễn...

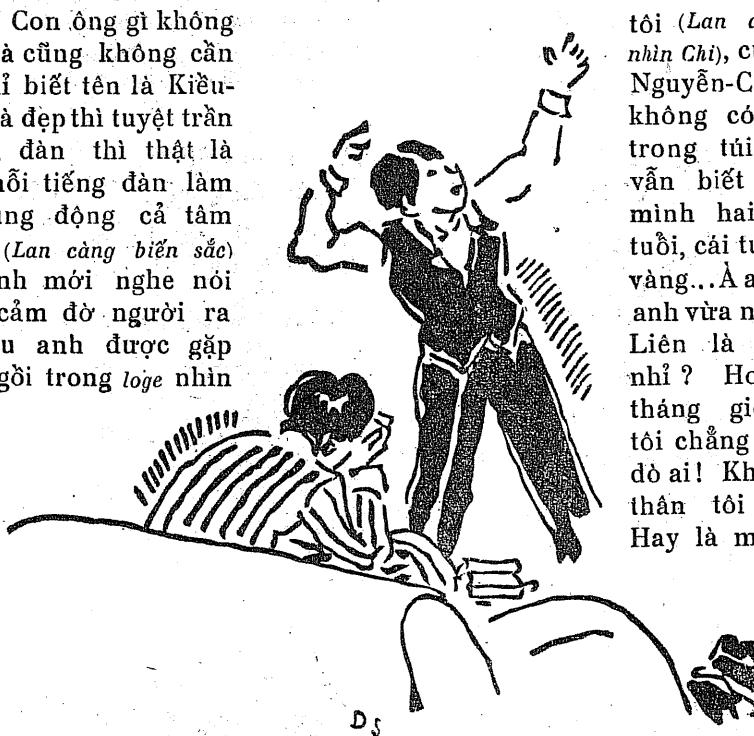
Chi — Con ông gì không biết, mà cũng không cần biết, chỉ biết tên là Kiều-Lien mà đẹp thì tuyệt trần lá đẹp, đàn thi thật là hay, mỗi tiếng đàn làm như rung động cả tâm hồn... (*Lan càng biến sắc*) Đấy, anh mới nghe nói mà đã cảm đờ người ra rồi, nếu anh được gặp nàng ngồi trong loge nhìn

nghĩ rằng khi tôi đương lâm lội như thế này thì Kiều-Lien đã vù-vù cái berline đưa về tận nhà, và có lẽ đã cởi quần áo ngoài, nằm ngủ một cách yêu kiều trong đống chăn nệm ấm-áp, tôi chỉ nghĩ như thế là quên hết cả những cái khò rầm mưa, và tôi lại cho là có rầm mưa như thế mới thật đúng là một kẽ si-tinh...

(Trong khi *Chi* nói, thì *Lan* chau mày, nghĩ ngợi, rồi dần dần buồn siu hẳn nét mặt lại).

Chi (*vẫn vỗ tinh*) — Thật không có hôm nào tôi vui sướng hơn ngày hôm nay! (*đi dài bước khắp trong phòng*) Ô, tôi thấy tôi khỏe lắm, có đủ sức để bắt tai những kẻ không kính nể Kiều-Lien (*đám đồ một cái ghế dựa*) và để cho bọn thiếu-niên biết rằng chó ném ròm rò vào Kiều-Lien của

tôi (*Lan đặt mình nhìn Chi*), của tôi là Nguyễn-Chi, dẫu không có xu nào trong túi nhưng vẫn biết chắc là mình hai mươi tuổi, cái tuổi ngọc vàng... À anh Lan, anh vừa nói Kiều-Lien là con ai nhỉ? Hơn hai tháng giờ nay, tôi chẳng biết hỏi dò ai! Khốn nạn thân tôi quá!... Hay là may cho

sang chỗ cột anh đứng dựa, và suốt buổi hắt chỉ nhìn anh thôi, thì...

Lan — Kiều-Lien nhìn anh suốt buổi hắt?

Chi — Có girla! Sau hai tháng giờ nhẹ nhõng, ngày ngày chực cửa để bắt chọt cái bóng tiên nga, anh phải biết cái tình của tôi nặng đến thế nào! Đối với một tấm lòng thiết tha như thế, không có lẽ Kiều-Lien lại không cảm động chút nào hay sao? Nàng có yêu tôi cũng là một sự cố nhiên.

Lan — Anh có chắc Kiều-Lien yêu anh không?

Chi — Anh tưởng tôi vui sướng cả đêm nay, là chỉ vì được gội đầu dưới trận mưa lạnh giá thôi ư? Không, không, tôi vui sướng là vì tôi có quan-cảm rằng Kiều-Lien yêu tôi mà yêu tôi lắm, hình như có hiểu biết cái tình-si của tôi vậy. Có phải rằng vỏ cờ mà tôi nhảy hát như thăng dien, và hy-sinh bộ quần áo ở dưới cái thác nước mưa đâu!.... Đầu bị mưa, lạnh, ướt, anh à, tôi chỉ

tôi quá thì đúng hơn, vì chắc anh không tiếc....

Lan (*nhặt nhéo*) — Không, tôi không biết mà.

Chi — Anh vừa nói ban nãy.... Ông Nguyễn.... Nguyễn - văn.... gi? Hay Nguyễn-hữu.... gi?

Lan — Không, tôi nhầm đấy! Sao anh không hỏi ngay cô Kiều-Lien có phải tiện bao nhiêu không?

Có ấy yêu anh lắm kia mà!

Chi — Cô ta yêu tôi, cái đó tôi không đợi anh nhắc tôi mới nhớ ra đâu!...

Nhưng tôi không những chỉ yêu vọng thế này mãi và để cho Kiều-Lien yêu tôi một cách vẫn vờ đâu.

Tôi muốn tìm cách để chúng tôi được yêu nhau đến bạc đầu, nghĩa là.....

Lan — Nghĩa là anh muốn hỏi Kiều-Lien làm vợ?

Chi — Sao lại không? Tôi sẽ đến nhà ông thân sinh Kiều-Lien, tự giới-thiệu lấy và hỏi rằng: « Thưa ngài, tôi yêu cô Kiều-Lien, là lệnh-ái, xin ngài cho tôi biết muôn đủ tu

cách sừng đáng làm rề ngài thì phải như thế nào? Nếu ngài chưa hứa gả cô Kiều-Lien cho ai, thì xin ngài chắc rằng dẫu những điều kiện ngài bắt buộc khó-khăn đến đâu, kê thư-sinh này cũng quyết chiếm được ngôi đồng-sàng.....»

Lan — Anh có biết ông ta sẽ trả lời anh ra sao không?

Chi — Ông ta sẽ bảo.....

Lan — Rắng: « May là một thằng điên rồ, hồn sược! » và ông ta sẽ mời anh ra khỏi cửa bằng mũi giầy tây... hay là ông ta sẽ bảo nhỏ anh rằng: « Thưa ông, con Kiều-Lien tôi đã hứa gả cho người ta rồi. Tôi rất lấy làm tiếc, ông đến muộn quá. Xin ông hãy dằn lòng đợi. Khi nào vợ tôi để đưa con gái khác, tôi sẽ báo tin ông biết.....»

Chi — Nếu tôi hỏi lại: « Ngài gả cô Kiều-Lien cho ai? »

Lan — « Tôi gả Kiều-Lien cho một người học-trò ở trường thuốc, mất công sêu tết dã hơn một năm nay «..... Mà người học-trò trường thuốc đó, tôi biết. Bạn học của tôi. Duy tôi không muốn cho anh biết tên trước khi họ lấy nhau.

Chi — Không khi nào tôi tin lời anh. Dù anh chứng thực đến đâu, tôi thề sẽ không bao giờ tin! Tôi đại gì mà không tin những nụ cười âu - yém, những khoe mắt dịu dàng của Kiều-Lien nhìn tôi, hơn là dì tin những lời dèm pha!.... Không, không, không đời nào! Tôi yêu Kiều-Lien và chắc Kiều-Lien yêu tôi, không còn ngờ gì nữa.... Ô, tôi hấy còn ngửi thấy hương thơm của Kiều-Lien ở quanh mình tôi đây này! (*hít không-khí, và nhắm mắt lại*) Ồ kia Kiều-Lien đương nhìn tôi, đương cười! (*giờ tag*) Hồi Kiều - Liên yêu quý của ta o! [Năm phải Lan].

Lan (*cắn môi, nghĩ một lát*) — Anh Chi ơi! Tôi khuyên anh điều này, nếu anh không điên, chắc anh sẽ nghe tôi. Anh có một cát tâm-địa tốt, tôi vẫn biết. Vậy anh không nên ích kỷ, chỉ vì sự vui đùa chọc lát mà làm cho một người bạn trai phải đau đớn.... Người bạn học của tôi yêu Kiều - Liên lắm, yêu hơn anh nhiều. Kiều-Lien cũng yêu anh ta. Sự cưới xin đã rắp định. Anh không nên tìm cách để cướp tấm lòng của nàng đã thuộc về người khác.....

Chi — Đã thuộc về một anh học-trò trường thuốc? Vô lý! Nếu tôi là con gái không bao giờ tôi yêu một người học thuốc.

(Còn nữa)

DOÀN-PHÚ-TÙ

Muốn cho xe pháo nhẹ nhàng.
Mang lại AN-THÁI sửa sang như lời
Chắc bền già cũng được hời...

Chỉ có hiệu AN-THÁI làm được xe dùng xe
như xe « Vernenil » vì sau khi sở ấy tan bần
hiệu đã mua được các dụng cụ dùng làm xe
mà bần hiệu lại cam đoan là chắc chắn và đẹp
hơn, hiện đã có tang chứng, xin mời các ngài
lại xem qua sẽ rõ.

Bán đủ đồ phụ tùng xe kéo và chambre, lốp.
Có 28 mẫu vải dùng đỗ lốp mui, đóng tay và
cát housse xe nhà và xe ô-tô.

Nhận lốp mui và cát housse xe ô-tô.
Đóng và chữa các xe nhà, xe hàng, xe ngựa
và xe bò.

An - Thái

Số 2, phố Nguyễn-trọng-Hiệp, Hanoi
trên là phố giữa phố Cầu gỗ đi vào ngõ Giả-ug

NỘI HÓA

chemisette de tennis

Rất đẹp — rất bền

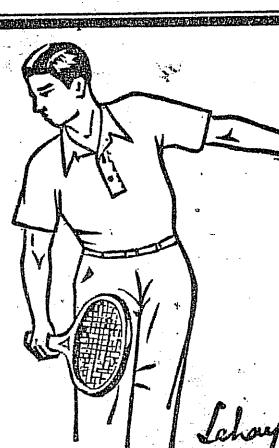
Áo cài khuy giá. . . 1\$20

Áo có fermeture éclair. 1.70

HỘ KHẨU

CỤ - CHUNG

100, Rue du Colon, — HANOI

Những việc chính cần biết trong tuần lě

Tin trong nướ'c

Ai sẽ nhận chức Toàn-quyền Đông-dương thay quan Pasquier.

Có tin quan Toàn-quyền Pasquier chỉ trong năm nay sẽ về Pháp hẳn. Chức Toàn-quyền Đông-dương sẽ đến tay quan Thống đốc Nam-kỳ Krautheimer hoặc quan Phó Toàn-quyền Grasseuil.

Quan Thống-sứ Tholance đã tới Hanoi.

Quan Thống-sứ thực-thụ Bắc-kỳ Tholance cùng quan Chánh văn-phòng Virgitti đã tới Hanoi chiều hôm 10-9.

Ông Ngô-dinh-Diệm và ông Lê-thanh-Hưng bị cách hết trước phẩm.

Ông Ngô-dinh-Diệm vì sau khi từ chức Lại-bộ Thương-thứ đã tuyên-bố với người quen thuộc những lời lẽ trong đơn xin từ chức mà Chính-phủ cho là trái với hiến pháp hiện-hành nên đã bị cách hết chức trước phẩm-hàm và huy chương theo tờ sắc ngày 1er Septembre.

Cùng tờ sắc ngày hôm 1.9. đã trước hết phẩm-hàm và huy chương ông Lê-thanh-Hưng vì ông có can vào các cuộc cỗ-động để gây ên mít mối đe-dọa xung-đột cho Nam-triều.

Hội-chợ Nam-định.

Hội-chợ Nam-định lần thứ 8 sẽ mở từ 26.11 đến 10.12.

Tiền cửa vào định là hai xu.

Dùng thuyền máy để đi tuần.

Hai-phong — Nhà thương chính đã cho chạy thử một chiếc thuyền có động cơ đóng ở Hai-phong và định đóng thêm 10 chiếc như thế này nữa để dùng đi tuần ở vịnh Bắc-kỳ.

Kho thuốc súng gần phủ Toàn-quyền di sang Đáp-cầu.

Muốn tránh những tai nạn bất ngờ, nhà binh đã cho dời kho thuốc súng gần phủ Toàn-quyền sang Đáp-cầu, vì cái kho chứa thuốc súng và chỗ chế tạo đạn được ở ngay trong khu vực thành phố đồng-đức.

Quan Toàn-quyền đã về tới Hanoi.

Quan Toàn-quyền đã về tới Hanoi chiều hôm 7 Septembre.

Nhà nghỉ mát của Hoàng-thượng ở Dalat.

Ký-sư Pineau đã tìm được một đỉnh núi rất đẹp, ở gần gò nhà ga xe lửa và gần hồ Dalat để làm nhà nghỉ mát của Hoàng-thượng.

Nhà này sẽ làm theo một Kiểu — do ông Pineau vẽ — riêng rất tối-tân, xưa nay chưa từng thấy ở Đông-dương.

CÁC KỲ THI

Thi vào trường Cao-dâng tiểu học Pháp-Việt ở Hanoi.

Tại Hanoi hôm 6.9, đã có kỳ thi vào các trường Cao-dâng tiểu học Pháp-Việt.

Tại trường Bảo-hộ số thí-sinh định lấy 160 mà số đơn dự-thi có 400. Tại trường Cao-dâng tiểu học thiết-lập tại trường Sư-phạm, số thí-sinh định lấy là 80 mà đơn dự-thi có 77.

Tại trường Nữ Cao-dâng tiểu-học, số thí-sinh định lấy là 30 người.

Thi vào trường kỹ-nghệ thực-hành Haiphong.

Kỳ thi vào ban dạy cầm máy ô-tô tại trường kỹ-nghệ thực-hành Haiphong sẽ mở vào ngày 18 Septembre.

Lớp dạy tốc-ký và đánh máy chữ.

Những lớp học tối chuyên dạy về tốc-ký và đánh máy chữ mờ tại phòng thương-mại Hanoi sẽ mở từ thứ hai 2.10.

Sẽ mở kỳ thi tại trường Sinh-tử hôm 14.9, để tuyển học-trò.

TIN THỂ-THAO

Hội Eclair trong khi ở Nam.

Saigon — Hôm 3.9 Eclair đấu với Victoria: 0/2
“ 7/9 Eclair ” Saigon Sports: 1/0
“ 10/9 Eclair ” Etoile Giadinh: 2/3
Hội Eclair đã xuống tàu về Bắc.

Giải thưởng bơi 1.600 và 800 thước.

Bến 6 giờ sáng chủ nhật này, (17-9) ông Cung-dinh-Vân sẽ bơi qua hồ Tây cùng với các ông H. Rochat và Dinh. Ông Vân lại treo hai giải thưởng bơi 1.600 và 800 thước nữa,

TIN TRUNG-HOA

Nhật phản đối việc cử Trưởng-học-Lương làm Ủy viên năm tỉnh.

Trường-Xuân — Được tin Trường-hoc-Lương sắp về nước và sẽ được cử làm Chủ tịch hội đồng quân-sự Ủy viên 5 tỉnh, người Nhật hết sức phản đối, cho rằng là trái với tinh-thần bản-hiệp ước Đường-cô.

Chức ngoại-giao bộ trưởng mới.

Thượng-hải — Sau khi La-văn-Cán từ chức thì chức Ngoại-giao Tổng-trưởng tam giao cho Uông-tinh-Vệ. Nay Đường-hữu-Nhiêm vừa được cử lên làm chánh Tổng-trưởng bộ Ngoại-giao. Đường đã tuyên bố chính sách Ngoại-giao của Chánh-phủ Nam-kinh vẫn không thay đổi.

Tổng-tử-Văn không tiếp các báo giới Nhật.

Đông-kinh — Tổng-tử-Văn vừa rời ở Ngoại-quốc về Tàu, khi qua Nhật, các nhà báo Nhật có xin vào yết-kính Tổng đài phòng văn, nhưng đã bị Tổng cự tuyệt không tiếp.

Vương-đức-Lâm được cử làm Tổng tư-lệnh quân Nghĩa-dũng.

Vì mấy chục quân Nghĩa-dũng nổi lên rải rác khắp mảnh tinh mà không có người chỉ huy nên các nhà đương-cục Tây-nam đã cử Vương-đức-Lâm lên lĩnh chức Tổng tư-lệnh toàn quân Nghĩa-dũng mặt Đông-bắc.

Vương đã ra mặt Hoa-bắc để trù liệu kế đánh Nhật.

Mua hơn hai trăm máy bay của Ý.

Thượng-hải — Có tin Thủ-Lương đã nhận lời mua của Ý 60 chiếc máy bay trinh-thám, 100 chiếc ra trận, 36 chiếc khu-trục và các máy bay khác cộng hơn 200 chiếc.

TIN PHÁP

Quan Tổng-trưởng bộ Hải-quân tạ thế.

Paris — Quan Tổng-trưởng bộ Hải-quân nước Phá M. Leygues đã tạ thế hôm 2-9, ông thọ 77 tuổi.

Ông Albert Sarraut làm Tổng-trưởng bộ Hải-quân.

Paris 6-9. — Dám tang ông Leygues đã cử hành hôm 6-9.

Ông Albert Sarraut đã lãnh chức Tổng-trưởng bộ Hải-quân thay ông Georges Leygues.

Ông Dalimier, làm Tổng-trưởng bộ thuỷ-địa.

Ông Albert Dalimier, thuộc đảng Xã-hội cấp tiến, nhiều lần làm Tổng-trưởng và giữ chức Tổng-trưởng bộ Lao-động trong Nội-các Herriot mới rồi, đã được cử làm Tổng-trưởng bộ thuỷ-địa thay ông Sarraut.

Ông Daladier với việc quốc phòng nước Pháp.

Ông Daladier đã đến thành Metz để xem công-cuộc đe phòng biên giới ở miền Nam.

Sẽ cho thi-hành luật án-xá ở Đông-dương.

Bộ thuỷ-địa đang xét cách cho thi-hành luật án-xá — đã được Nghị-viện chuẩn y ngày 13.7.33 — ở Đông-dương.

Bản dự án sắc lệnh hiện còn đang xét.

TIN ĐỨC

Nước Đức dự bị chiến-tranh.

Luân-dôn — 4.9, Có tin của phóng-viên ở Bá-linh gửi về, nói nước Đức đang dự bị chiến-tranh. Người Đức ngầm chế rất nhiều súng thần-công, tac đạn, xe quá-son, các thu-hu ngát và tàu bay. Nhà phóng-sự nói mục-diện của Đức làm thế cốt để đòi lại eo-bắc Danzig và miền Sarre.

CUỘC SỐ-XỐ CÔNG-THÁI

Ngày 1er Septembre 1933

(Tiếp theo)

1000 số được hoàn-lại 100 đồng

88.445	106.928	72.696	92.746
94.028	111.131	79.689	99.982
69.730	51.711	90.892	120.473
113.752	51.021	76.767	80.243
92.474	13.528	26.635	69.462
75.896	58.934	106.419	27.273
107.849	35.729	8.850	73.445
84.532	103.345	64.402	122.751
62.027	46.254	36.953	19.632
82.186	205.357	96.380	46.799
40.782	22.261	112.244	117.341
46.522	42.189	13.521	19.731
24.360	16.681	98.110	57.616
7.185	107.193	57.182	95.579
75.268	121.192	99.250	54.676
43.602	108.920	21.782	41.854
26.246	120.605	65.587	87.090
13.264	4.006	40.677	107.231
24.294	98.721	104.580	72.881
115.940	3.679	183.510	55.072
166.392	118.402	103.247	72.958
114.989	36.764	121.764	36.918
29.508	12.970	101.317	4.289
117.378	62.556	43.102	46.632
73.217	48.451	72.155	55.102
6.855	114.201	2.261	112.722
27.509	81.955	123.239	18.172
28.430	66.595	93.675	36.594
24.393	70.350	92.675	77.758
122.001	100.062	112.410	32.071
12.128	105.962	322.266	55.626
84.820	104.918	112.035	33.466
88.203	32.690	14.430	93.419
84.844	106.985	16.981	120.874
84.042	110.637	78.705	45.140
2.227	111.637	11.746	57.806
107.172	81.103	25.892	20.970
67.600	110.468	43.036	113.114
2.666	61.829	84.413	108.564
104.965	36.438	80.123	64.720
29.199	117.652	4.148	1.001
53.372	67.859	22.308	102.144
121.671	105.512	84.940	41.844
95.754	11.764	18.085	42.637
60.038	106.496	197.621	30.706
4.343	99.926	50.022	116.809
103.705	36.626	102.037	105.049
91.846	58.001	97.240	47.736
53.344	72.517	1.531	56.861
88.208	12.080	115.408	16.745
29.488	88.720	90.881	74.475
30.994	53.977	79.608	94.421
120.258	90.171	17.445	27.919
55.369	113.897	4.991	99.958
108.852	11.576	34.807	76.623
26.315	60.914	120.792	98.795
98.295	32.267	69.526	116.788
99.965	110.499	613	18.215
95.453	121.788	110.018	36.895
60.813	48.618	78.243	31.561
8.076	74.207	75.212	31.390
19.101	103.268	84.721	
105.643	62.028	120.328	

(Còn nữa)

##

Số 932 E

MỘT NHÂN VẬT
TRONG TRƯỜNG GIAO TẾ

Bạn đồng nghiệp: Vũ-Đinh HẢI

Trên đây là hình nhà Biện sĩ kiêm Tâm học, — đã từng lệnh đèn nơi hải ngoại, — thông minh, lanh lợi có thừa..

Người ta đoán rằng năm nay ông chỉ trong vòng 24 cái xuân xanh.

Tuy vậy mà ai nấy đều công nhận rằng Ông Vũ là một trang thanh niên thao vát, nhã nhặn, giao thiệp rộng, bạn bè toàn những anh em, chị em trí thức có tân tư, trưởng.

Các cuộc khiêu vũ, các việc nghĩa quyên, các cuộc trấn bần, tóm lại không có một đoàn thể nào có tính cách công, nghĩa là xét ra có cơ lợi ích cho nhân loại, cho xã hội mà ông không nhúng tay vào.

Vì chốn hội họp nào cũng cần đến ông, cần đến cái xã giao vui vẻ, lịch thiệp của ông.

Người ta bảo rằng ở trong đời mới này, phải có những con người mới ấy.

Trước kia đã có phen nói đến ông, nay lại xin trưng hình một người «dân mới» sắp sửa ra đứng Chủ trương một tờ báo tây, và nhận Đại diện cho báo chí Trung, Nam, Bắc về phương diện doanh nghiệp.

Ông HẢI có cho biết rằng trong những lúc nhàn rỗi, ông sẽ vui lòng xem Tiên tri và Triết tự giúp các bạn đọc giả báo Phong Hóa, — vì về môn học này, ông đã có khảo cứu và kinh nghiệm.

Bác-Sỹ NGUYỄN-VĂN-LỰC
8, rue Citadelle. Téléphone: 304

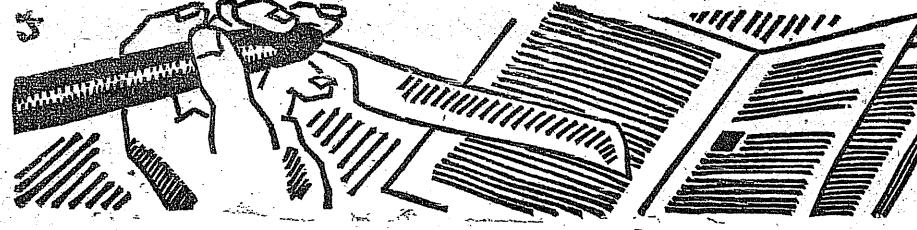
CHỮA BỆNH BẰNG BIÊN
CHỮA MỌI BỆNH VÀ CHUYÊN
CHỮA BỆNH BẢN BÀ CƠN TRẺ
số 8 phố Đường-Thành
(Đường Cửa-dòng sau phố Xe-Điển)
HANOI

TALC DE VENISE PARFUMÉ
«CON-GÀ»

M thứ Phấn Soa-Rộm của Nước Ý-Đại-Lợi.
Khi tắm xong, soa vừa chẳng vừa mát, vừa
rõm, khỏi ngứa lại rẻ tiền.

Hộp 120 grs. giá có: 0\$10
Có bán lẻ ở các cửa hàng to các tỉnh.

Tổng Đại-ly
TRUNG, NAM, BẮC-KỲ
NAM-TÂN
84, Phố Bonnal, Saiphong
Bán buôn và bán lẻ

NHỮNG HẠT ĐẬU ĐON

Cái họa rất có hại.

Trích báo Tân-Thanh trong mục Quay cuồng:

Cái họa chiến-tranh thật rất có hại cho nhân-loại.

Cái họa chiến-tranh mà có hại cho nhân-loại, thì cái họa gì có ích cho nhân loại?

Cái mặt!

Trích trong bài « Cái mặt » (Đông-Phương số 877, mục chén đồ) :

Nếu một cơ quan của một bộ phận trên cái mặt mà không được tốt, hoặc già hai tai diếc, hoặc hai tai đui, hoặc cái mõm cầm hay cái mõm ngon, thì cái mặt ấy có kém bẽ lichen-sy.

Phải, kém lắm! Chả cần trông thấy chỉ đọc câu văn cũng tưởng-tượng ra được là kém lắm.

Thiện xạ.

Trích trong bài « Mấy cuộc di săn ở giải Tràng-sơn Trung-kỳ » :

Các ông thích lấy đèn trôi (?) hươu nai lại mà bắn, chứ không thích bắn chạy bắn bay.

Lấy đèn trôi hươu nai lại mà bắn? Ý chừng đó là cái đèn kỳ-dị của Aladin. Còn như không thích bắn bay thì dĩ nhiên. Hươu nai bay sao được?

Nhin kim đồng hồ chạy.

Trích trong truyện Nửa đêm của R.D. ra ngày 9-9-33.

NỬA CHỪNG XUÂN

Mai ngồi nhớ đến Lộc. Các bạn tìm hộ xem Lộc ở đâu.

Tù nay các quý-bà, quý-cô hẳn được vừa ý, vì tiệm chính BOMBAY 89, Hàng Khay đã khoáng-trương rộng rãi, với muôn nghìn hàng mới kiều lạ, thiệt đủ chỗ chưng bày cho tiện việc kén chọn. Nhất là vụ cưới xin đến nơi. Tiệm chính BOMBAY đã nhận rất nhiều hàng to D'Albene, đóng hộp rất lịch-sự.

Thỉnh thoảng có ngược đôi mắt bồ câu nhìn kim đồng hồ chạy. Chạy từ từ chậm như kiến bò.

Không, chạy chậm hơn kiến bò một tí, tuy nó chạy.

Cuộc bút chiến giữa hai báo Đông-Pháp và Trung-Bắc.

Về cuộc tranh đấu bóng tròn Eclair — Saigon Sports tuy cả hai báo D.P. và T.B. đều cho ta biết hội bóng ngoài Bắc được một bàn tròn, song phản đối nhau rất kịch-liệt về chỗ xếp đặt đấu thủ.

Theo báo Đông-Pháp thì đấu thủ hội Eclair xếp đặt như sau này:

Koay, Ba, Quý, Trọng, Tín,
Tâm B, Moreau, Nhân
Tương, Bình
Fays

Nhưng theo báo Trung-Bắc thì lại khác hẳn:

Koay, Ba, Nhân, Trọng, Tín
Tâm B, Thiện, Lan
Bình, Tương
Fays

Không những thế, hai bạn hội đồng lại còn bình-phẩm cách chơi của các đấu thủ nữa. Thí dụ:

Đông-Pháp:

« Thủ quân Quý thay Moreau đứng trung-ương tiền đạo, còn Moreau lại về đứng trung-ương tiếp ứng. Moreau chơi dở hết sức. »

Bàn được do Quý nhân dịp trước gôn hỗn loạn, đưa vào lưới ở phút thứ hai mươi, tăng đầu, v.v..

CHỮ XẾP Ô

Bảng chữ xếp ô dưới này không tiên-thi như các bảng thường đăng trước, nhưng không khó gì, các bạn đọc-giá tìm cho vui.

Seco

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Ngang

- Gặp nguy chẳng rợn lòng — Truyền Bao công.
- Làm mà phải rụt cổ — Câu nào cũng thích — Cô nào cũng muốn.
- Nhớ ông Guttenberg — Khi ta «lên voi», chử, không phải «xuống chó».
- Tên hèm của Ông trọng đồng đen.
- Búi các thứ khoái — Dùng đèn, khi đập lửa xong.
- Tiếng ừ nhà nhỏ — Chữ cảm — Nói tiếng giữ giỏ là «anh hùng» xứ Uruguay.
- Đúng trong điều thuốc-lào — Chữ cảm —

Seco

Trung-Bắc:

« Thiện rất trỗi hơn lần trước (?) .. v.v... »

Vậy thi còn biết đường nào mà mò? Vì Moreau, Quý, Thiện, Lan vừa có chơi vừa không chơi.

Quý vừa đưa bóng vào gôn, vừa không đưa bóng vào gôn, vừa bị thương, vừa không bị thương.

Moreau vừa chơi dở hết sức, vừa không chơi dở hết sức.

Nếu xem báo mà không biết hơn không xem báo, thì cứ tưởng-tượng ra cái bảng xếp đặt đấu thủ còn thủ hồn. Chẳng hạn:

Binh, Tương, Lan, Thiện, Tâm B, Fays, Quay, Trọng, Ba già, Nhân Tin.

Trong bát chè nhà

Trich trong truyện « lời thề » của Khai-Hưng đăng trang 6, 7 số này:

Liên vợ em và An con em sẽ bỏ vợ không cha không mẹ, không anh không em.

Có lẽ khi làm chung Văn-Quang nói sáng chăng? Vì Liên không mẹ thì còn có thể chứ An thì tất là có mẹ tức là Liên.

NHẤT-DAO-CÁO

HỘP THƯ

Ô. D. Cầu-Hanoi — Ông muốn giúp bản báo xin cảm ơn. Nét vẽ của ông rất hay, song ông nên để ý đến lời chủ-thích, thì mới có thể đăng được.

Cô Thu-Hằng và cô Thanh-Thủy — Thưa hai cô, ông ấy trước buôn sơn ở Phú-Thọ, sự-nghiệp ông ấy chỉ có thể!

CÙNG CÁC ĐẠI-LÝ

Những số báo bán còn, cuối tháng xin gửi/22

một lượt với bản tống-kê và ngân-phiếu/23-172

Báo gửi trả lại, ngoài bằng xin/23-594

hoặc tên hiệu của nhà Đại-lý/23-758

hoặc/23-071

hoặc/23-626

hoặc/23-466

hoặc/23-419

Cùng gửi với Tú-Bà — Cô ấy nói/22-84

— 600 trình mới đặc — Bé gặt/22-806

— Cụ Bằng tằm đường — Cậu bồi chồi/22-809

Em chắt/22-810 — 10. — Không có họ lè

nên không lười — Đồ dùng của nhà Kiến-trúc — Cả thi không sao,ura thì hóa gấu.

— 11. — Cần phải thắp đèn trong sọ — Ông đồ

la-tiuh ghé mà bên phải — Khi cô Kiều bị

nhin vào tận mặt. — 12. — Hạt đậu trong hũ

khô.

Dọc

1. — Hai kinh — Không có, khó nên việc

gi. — 2. — Sao một mà hai? — Rò râm bắng

lời nói. — 3. — Thủ sản đưới xóm — Thầy

ký chờ có xóm mà tù — Chờ đem nướng mà phết

công. — 4. — Bé mèo ông vãi ngồi. — Nhớ

đến bài: Học để làm chi? — Chữ cảm. — 5.

— Ông bè vào....ruột — Tiếng kêu khi bị tung-hứng.

— Một đức tốt của ông Ấm Hiếu. — 6.

— Trẻ con mừng: đóng được rồi! — Phải làm

trước khi đi xa. — 7. — Bằng lòng cho — Tả

trong bài « Thu-Biểu » — Cái khố đựng vắng

— Thuốc bồ nuốt dần. — 8. — Tú-Xuất hiện

thời — Chữ cảm — cây muối lǎng, mà giờ

chẳng đừng — Chữ cảm. — 9. — Chó coi lò

núi hầm nước — chữ cảm — Bộ giò của chủ

bút báo nợ khi đã đuổi kịp hòng hòng. — 10.

— Tiếng náo-nhật ở « mòn-liền » — Ông

Linh-nhẫn với con lừa — Năm nong thời xưa —

Nghề phùng mồm há mép. — 11. — Tên húy

một ông vua — Bombon đi rồi Bombon lại về

— Đứng đầu một « ngũ » — Tiếng đệm lể phép.

— 12. — Tưởng nhầm (giọng Nam-Kỳ) — Một đặc-tính của ông Ngay-en-trong-Thuật —

Hình cái móc mảnh.

Seco

HỘI PHÙ-HUYNH HỌC-SINH

Từ khi người Pháp sang reo giồng hét văn-minh & xú này thi các Ngài hiểu ngay nền âu-học là cần, nên kẻ gửi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục-dich mong sao cho con em chóng được thành tài. Xem cũng nhiều người bất-mẫu, vì giecon đi xa có nhiều điều bất-tiết mà tìm nơi học đúng-dắn nhiều nỗi khê-khn, nên ông LEURET, cù-nhan khoa văn-chương triết-học, nguyên-chánh sở Cửu-tế Toàn-Quyền Đông-Fáp, khi di diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc, còn nhớ nhời yêu-cầu của các Ngài, mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đón cái tài giáo-hóa trong khoảng hou hai mươi năm giờ bên Pháp mà đào-luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là :

Lycéum libre HÔNG-BANG Hanoi

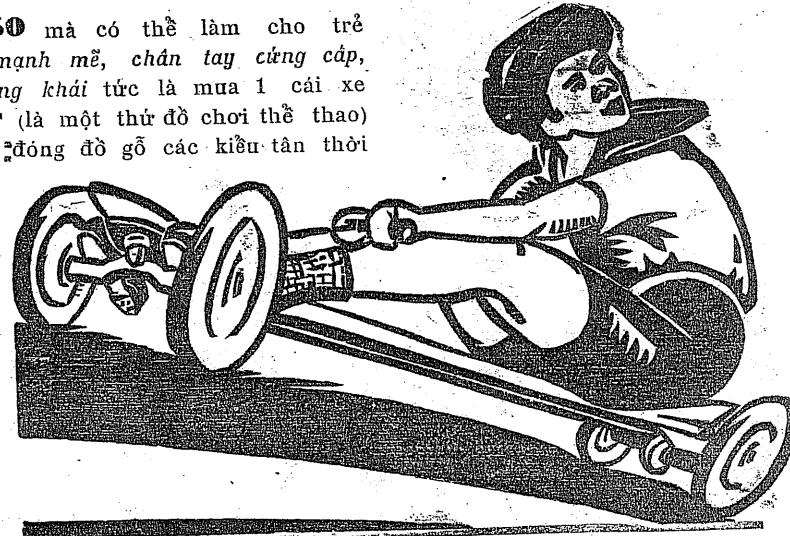
Trường tuy mới mò mà niêm-hoc mới rồi đã có non hai nghìn học-sinh: nào Tầu, nào Nhật, nào Tây, Ai-Lao, Cao-Miên, Xiêm-La, Án-Độ, Trung-Nam, Bắc, ba kỳ tới học, kẻ thi bằng tay (CEPF, BE, BEPS, BS, Bacc. Métro), người thi bằng bản-xứ (CEEI, CEPPF, DESPFI, Baec. local). Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư-thục này được phép mở đến ban Tu-tài và giày đi dép các kỳ thi, mà quy-mô kỷ-luat theo như các trường có tiếng bên Pháp. Trường ở dãy Hanoi, trong ra ba mặt phố (Jules Ferry, Cathédrale, Lamblot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thore-xuang, có sân chơi mát-mẽ, cây cối um-thùm, có chỗ cho lưu học-sinh ăn ở ngay trong trường tiền ăn học không tính đắt. Các lớp nghỉ-hè có đủ. Năm-hoc 1933-34 bắt đầu ngày: 1er Septembre hời 7 giờ sáng. Ai xin học hay xin cuồn điều-lè thì đến 70 Hàng Trống hay viết thư đề:

Monsieur le Directeur du Lycéum libre Hong-Bang Hanoi.

Chỉ có **3\$50** mà có thể làm cho trẻ con được mạnh mẽ, chân tay cứng cáp, linh thản sáng khái-túc là mua 1 cái xe **AUTOFORT** (là một thứ đồ chơi thể thao) Bán tại nhà đóng đồ gỗ các kiều-tân thời

PHÚC
LONG

(tức là nhà PHÚC-THÀNH cũ)

Ở số 43, phố hàng Đậu, Hanoi — Tél. 251

Mua buôn từ 10 cái giờ lên có giá riêng

Có giấy nhận thực bằng khen chữa về bệnh

LÂU GIANG

(sản-lòng giúp các người nghèo khổ chẳng may bị phải)

Bệnh lậu phát ra sưng, tức, mù, máu, cường dương đau, đi đại buốt, dù nặng nhẹ thế nào, chỉ cần 1 lọ thuốc trong 24 giờ đồng-hồ là đỡ chịu ngay, 0\$50 một lọ, 5\$ 12 lọ, mà sau khi khỏi bệnh, mày dì độc còn lại nước tiểu khi trong khi vàng, lâu vẫn đặc (filament) qui đầu uốn-uột, thi thoảng nhói ngứa, còn ra một chất nhòn-nhòn tựa mủ; mà có khi các đầu xương thường dài mồi, chỉ dùng 1, 2 hộp, nặng 3, 4 hộp kiên-tinh tuyệt-lâu (thuốc triết-nọc) 1\$50 một hộp là khỏi rứt. Thuốc giang 0\$70 một lọ (có nhận chữa khoán không khỏi sẽ trả lại tiền).

Bình - Hưng

88 - Pavillons Noirs (phố Ma-may). — Hanoi — Giấy nói: 548

THUỐC LÂU KIM-HƯNG HẠ GIÁ

Từ xưa đến giờ, bản-hiệu chỉ chuyên môn mấy phương thuốc đặc-biệt: Giang-mai, lậu mới, lậu kinh-niên, phòng-tích đau da-dày, điểu-kinh, khí-hư vân-vân..., mà thịnh-vượng bội-chứng, bởi vì những thuốc của bản-hiệu chế ra đều linh-nghiêm như thần, ai uống cũng khỏi cả, cho nên mới bán được chạy mà mồ mang chóng-thế, nay bản-hiệu dọn sang nhà mới, sửa-sang dã-xong, bản-hiệu muốn đáp lại cái thịnh-tinli của các Ngài đã chiếu-cố và muốn giúp những bệnh-nhân ít tiền, cũng có thuốc hay mà dùng, nên bản-hiệu đã trù-tính bớt đi được rất nhiều tiền phí-tồn (frais généraux) để hạ giá các thứ thuốc xuống rõ-nhiều để ai cũng có thể mua được. Vậy bắt đầu từ 30 Août 1933 này trở đi, các thứ thuốc sẽ hạ giá như sau này:

1) Thuốc lậu con Phượng

2) Thuốc lậu kinh-niên con Phượng

3) Thuốc giang mai con Phượng

4) Cố-tinh bồ-thận giải-độc

5) Thuốc phòng-tích đau da-dày

6) Hồng-phương hoàn-thuốc điểu-kinh

7) Bạch-phượng tán, thuốc khí-hư

Còn nhiều các thứ thuốc khác-rất-hay, như thuốc đau-mắt, màng-móng-cũng-khỏi, cam-tích, cam-tầu, mả-vân-vân..

Bản-hiệu lại lấy nhẫn chim Phượng đậu trên gò — Phượng cương vi ký — để trình-tòa làm marque déposée, là vì gần đây đã có người bắt chước làm giả thuốc của bản-hiệu, vậy những thuốc nào không có nhẫn ấy là không phải của bản-hiệu chế ra, bắt đầu từ 1er Septembre các Ngài mua thuốc nên nhận ký cái nhẫn con Phượng ngũ-sắc-kéo-nhầm, vì bao nhiêu thuốc cũ ở các đại-ly của bản-hiệu ở các nơi đều phải gửi về để đổi lấy thuốc mới hết-thay, chỉ trừ có Saigon và Dakao là phải chậm chút ít mà thôi, vì đường xa quá không gửi kịp. Thơ và mandat xin để là Mr Kim-Hưng, 84, Route de Hué Hanoi. Xin nhận ký: giá bán nửa-tá có trừ là chỉ để tặng Ngài nào mua một lúc tại hiệu chính Hanoi mà thôi, ở các đại-ly không có lê-Ấy.

Kim-Hưng Dược-Phòng 84, Route de Hué, Hanoi kinh-bach

Các noi đại-ly, Haiphong 130 Avenue Paul Doumer; Nam-dịnh 28, Rue Champeaux; Thanh-Hoa 32, Grand'Rue; Vinh 44, Rue Maréchal Foch; Hué 18, Rue Gia-long; Saigon Nguyễn-thị-Kính 30, Rue Aviateur Garos; Dakao R.A. 146 Boulevard Albert 1er.

HIỆU THUỐC TO NHẤT ĐÔNG-DƯ' O'NG

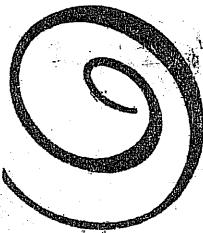
Pharmacie

Chassagne

Chủ nhâm: Ông LAFON và Ông LACAZE

59, Rue Paul Bert — HANOI

(TRƯỚC CỬA GÔ-ĐÀ VÀ NGAY HỒ HOÀN-KIẾM)

Bản hiệu có bán:

Thuốc chè theo đơn của Quan Bác-Sỹ

Thuốc chè-sán chữa dù các bệnh

Các đồ buộc thương-tích

Các khí-cụ để làm thuốc

Các chất hóa-học

Các đồ trang-sức như phân, nước hoa.

THUỐC THẬT NGUYÊN-CHẤT

VÀ THƯỢNG HÀO-HẠNG.

THUỐC BÁN RẤT CHẠY

NÊN BAO GIỜ CÙNG MỚI.

Tiếp dài bạn hàng một cách rất ân-cần.

Ở xa viết thư về sẽ trà lời ngay.

Trong một ngày gửi thuốc đi các tỉnh.